

TURGUT ÖZAL MESLEKİ VE TEKNİK
ANADOLU LİSESİ
GAZETECİLİK ALANI AKTÜEL DERGİSİ

GENÇ MEDYA

SAYI: 2

MAYIS 2023

GAZETECİLİK - FOTOĞRAFÇILIK
HABER - RÖPORTAJ

GENÇ MEDYA İÇİNDEKİLER

TURGUT ÖZAL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
GAZETECİLİK
2023 MAYIS

Okulumuzda Yürütülen Projeler

6-7

Çeyrek Asırlık Gazetecilik Öyküsü

10-11

Duruş Bozuklukları

12-13

Vitamin Takviyeleri

14-15

Küçük Evlilik Büyük Sorun

18-19

Urfa Yemekleri Sağlıklı mı?

20-21

Psikolojiye Sanat Desteği

22-23

Etkili ve Kalıcı Öğrenmek Mümkün

29

Doğal Afetler

34-35

Eski Türklerde Kadın

36-37

Yapay Zeka İnsanları Eğitebilir mi?

38-39

Şanlıurfalı Tanınmış İsimler

48-49

Milli Marş Geleneği

50-51

Spor Yapma Alışkanlığı

52-53

Saatin Keşfi

42

Nikola Tesla

43

Vecihi Hürkuş

44

MÜDÜRÜMÜZÜN KALEMİNDEN

İbrahim Halil KANAT
Okul Müdürü

Merhaba,

Hayat insanın eğitim yuvasıdır. Her gün yeni bir güne uyanmak insanoğlu için bir mucizedir.

Öğrenmek için çaba sarf edenlerimizle, kaçışlar içinde olanlarımızla, sevinçlerimizle, üzüntülerimizle, kalanlarımızla, gidenlerimizle bir döngünün parçasıyız. Bu kadar ortak duygu ile birbirimizden bu kadar uzak yaşamak bu döngünün farkında olmadığımızın kanıtıdır.

Hayatta bir şeyleri üretmek bu uzaklığı bir nebze kısaltmanın yoludur. Hayata bir şeyler üreterek katkı sunmak bu döngüdeki kalıcılığı sağlamanın en etkili yöntemidir.

Paylaşımlarımızı iletmek adına öğretmen ve öğrencilerimizin katkılarıyla hazırlanan dergimizin okuma saatlerinize eşlik etmesi temennisiyle...

İyi okumalar...

Genel Yayın Yönetmeninden

Saynur URAL
Gazetecilik Öğretmeni

Turgut Özal
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Gazetecilik Alanı

GENÇ MEDYA

Sayı: 2 / Mayıs 2023

Genel Yayın Yönetmeni: Saynur Ural

Genel Yayın Koordinatörü: Merve Bıçkı

Editörler: Bayram Karakeçili, Bedriye Seyman,
Elif Cengiz, Esmâ Dedeoğlu, Fatma Ülkü Öz,
Gökçe Korkmaz, Saynur Ural

İçerik: Gazetecilik Alanı Öğrencileri

Redakte-Tashih: Gazetecilik Alanı Öğrencileri

Grafik Tasarım: Saynur Ural

GENÇ MEDYA dergisi Gazetecilik Meslek İlkeleri'ne
uymayı taahhüt eder.

*İnternet haber siteleri kaynak olarak kullanılmıştır.

Adres: Sırrın Mah. 620 Sk. Turgut Özal Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi
Blok No 6/A
Haliliye / Şanlıurfa

<https://turgutozalmeslek.meb.k12.tr/>

<https://twitter.com/turgutozalmtal>

Merhaba Değerli Okurlarımız,

Bugün bütün dünyada egemen olan tüketim kültürü küçük grup ilişkilerimizde ve yaşam tarzımızda bile kendini gösteriyor. Her şeyin çok çabuk tüketildiği ve aynı şeyin ikinci kez görülme, izlenme, yapılmak istenmediği bu günlerde üretmenin ve üretkenlerin kıymeti büyük. Bu kaygıyla yola çıkarak öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizle bir düşünce, yazı, haber, görsel ve ürün ortaya koyabilmeyi amaçladık.

Bir ürün ya da düşünce üretmek, üretim odaklı düşünebilmek, bu yolda emeği ve düşünce gücünü harekete geçirebilmek ne kadar kıymetli ise, bunları tüketebilmenin hazzı da bir o kadar değerli bizim için.

...

Günümüzde internetin ve teknolojinin hayatımızı oldukça kolaylaştırdığı genel bir kabul. Ancak modern teknoloji insanın özgürlüğünü güçlendirmekten öte kişiyi sınırlandırıyor.

Sinema filmleri, diziler, TV programları, haber ajansları ya da moda endüstrileri bütün dünya için ortak imajlar, yaşam tarzları ve düşünce sistemleri üretiyor. Küresel iletişim sistemi aslında küresel ekonomik sistemin de en büyük destekçisi oluyor.

İnternet medyasında da sunulan hazır yaşam biçimleri ve modelleri yüceltilerek talep oluşturuluyor. Bu yayınların arasına yerleştirilen reklamlar aracılığıyla izleyiciler, gördükleri yaşamları taklit edebilmeleri için tüketme konusunda ikna ediliyor.

Küreselleşme ile yaratılan homojen dünya kültüründe insanlar aynı markalı ürünleri kullanarak, benzer şeyleri tüketerek, aynı mağazalardan giyinip aynı filmleri izleyerek, aynı müzikleri dinleyerek diğerlerinden farklı olduğuna inanıyor.

İnsanların aldığı ürüne ödediği bedel üründen tam kapasite faydalanmasını sağlamıyor. Demem o ki, telefon aldığınızda sistem size ekran filmi ve koruyucu kılıf; bilgisayar aldığınızda ayrıca çanta, kulaklık, mouse; android TV aldığınızda internet bağlantısı, ekran koruyucu ve cihazı temizleyeceğiniz özel malzemeleri de yanında almanıza zorluyor. Ek garanti ücretleri gibi daha pek çok durumda sistem sizi sürekli tüketmeye sevk ediyor. Bu liste uzayıp gidiyor. Bu sebeple tüketim çılgınlığından uzaklaşıp üretime ve düşünce gücüne yönelerek daha üretken bir hayatta mutlu olmak dileğiyle...

Keyifli okumalar...

DEĞERLER EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİMİZ

Ayşe Çetin

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni

Okullarda gençlerin kişilik gelişimlerinin desteklenmesi ve değerlerin benimsenmesini sağlamak amacıyla uygulanan aktivitelerin, gençler üzerindeki etkisi oldukça önemlidir. Milli ve evrensel olan bu değerlerin özümsemesi ailesine, topluma ve çevresine olumlu yönde katkı sağlayan bireyler oluşmasına zemin hazırlar. Toplumsal ahlaki değerlerin korunması da ancak bu yolla mümkün ve etkili olur. Okulumuzda bu kapsamda uygulanan etkinlikler de aynı amacın sağlanmasına yöneliktir. Okul rehberlik servisi ve Kök Değerler Uygulama Komisyonu iş birliği ile gerçekleştirilen bu etkinlikler ile sorumluluk, öz denetim, sevgi, yardımlaşma gibi temel değerlerin benimsenmesi, öğrencilerde ve velilerde farkındalık oluşturulması amaçlandı.

Öğrencilere öz denetim kazandırmak ve kendini tanımasını sağlamak amacıyla “Cinsel Kimlik” konulu eğitim verildi. Aynı zamanda günümüz toplumunun vazgeçilmez bir parçası haline gelen internetin ve sosyal medyanın doğru ve etkili bir şekilde kullanılmasına yönelik “Sosyal Medya Kullanımı ve Etkileri” başlıklı seminer verildi. Öğrencilere farklılıklara karşı duyarlı ve saygılı olmayı anlatmak amacıyla Tekerlekli Sandalye Basketbol maçına katılımları sağlandı. Kültürel ve tarihi değerlerini öğretmek ve göstermek amacıyla “Tarihin Sıfır Noktası: Göbeklitepe” olarak bilinen en eski inanç merkezine gezi düzenlendi.

Öğrencilerin sorumluluklarının farkına varması ve çevre bilinci kazanmasına yönelik “Okulumu Temizliyorum”, “Bir Ağacım Olsun”, “Benim Okulum Benim Kütüphanem” başlıklı etkinlikler uygulandı. Yardımlaşma ve paylaşma değerlerinin özümsemesini sağlamak amacıyla Ramazan ayı öncesinde ihtiyaç sahibi öğrencilere teslim edilmek üzere yardım kolisi hazırlandı ve teslim edildi. Dostluk ve paylaşmanın önemine dikkat çekmek amacıyla kurulan “Dostluk Sofrası” tüm okulun katılımıyla gerçekleştirildi.

"PROJELERLE ÖĞRENCİLERİMİZİ DESTEKLİYORUZ"

OKULUMUZDA YÜRÜTÜLEN PROJELER

Sedat Erdal
Müdür Yardımcısı

Okulumuzda uygulanan SEUP ve PİKTES projeleri kapsamında öğrencilerimize sağlanan destekler hakkında Müdür Yardımcısı Sedat Erdal ile konuştuk.

192 Öğrencimize Öğle Yemeği Veriyoruz

Almanya'nın desteğiyle ve Milli Eğitim Bakanlığı yoluyla verilen SEUP 2 (Sosyal Ekonomik Uyum Projesi) projesi kapsamında 192 öğrencimiz öğle yemeği hizmetinden yararlanıyor. Durumu olmayan öğrenciler ile başarısı yüksek öğrencilerimizin başvurusunu Eylül ayında alıyoruz. Yıl boyunca okulumuzda sıcak yemek yeme imkanı sağlanıyor.

Öğrencilerimiz 12 Servisle Taşınıyor

SEUP 2 projesi kapsamında yapılan servis hizmetimiz de yemek hizmetimiz gibi sürdürülüyor. Suriyeli ve Türk öğrencilerimiz eşit sayıda bu hizmetten faydalanıyor. Bu yıl 12 servisimiz hizmet veriyor. Şanlıurfa'nın Yenişehir, Karşıyaka, Eyyübiye, Bağlarbaşı, Ahmet Erseven ve Süleymaniye gibi bölgelerine servis çıkartıyoruz. Her serviste 16 öğrenci olmak üzere toplamda 192 öğrenci bu imkandan faydalanıyor.

214 Öğrencimiz Burs Alıyor

Eğitim bursumuzu PİKTES projesi kapsamında veriyoruz. 3 yıldır devam eden bursumuz önümüzdeki yıllarda da öğrencilerimizin hesaplarına yatırılacak. Her yıl öğrenci oranına göre yüzde 51 Suriyeli ve yüzde 49 Türk öğrenciler bu projeye dahil ediliyor. Proje için öğrenci seçiminde maddi durumu iyi olmayan, okula gelmekte zorluk çeken öğrencilere öncelik veriyoruz. Böylece öğrencinin eğitimine destek olabiliyoruz. 214 öğrencimiz aylık 550 TL burstan faydalanıyor.

Hem Yazlık Hem de Kışlık Formaları Ücretsiz Veriyoruz

Okul formamızı da "SEUP-Öğrencileri Okul Üniforması İle Giydirme" projesi kapsamında öğrencilerimize dağıtıyoruz. Bütün öğrencilerimize yaklaşık 450 adet hem yazlık hem de kışlık forma dağıttık. Formaları tek renk dağıtarak öğrencilerimizde eşitlik sağladık. 2 yıldır yaptığımız bu uygulamaya önümüzdeki 2 yıl da devam edeceğiz.

Kırtasiye Malzemeleri Dağıtıyoruz

Kırtasiye desteği hem PIKTES hem de SEUP kapsamında veriliyor. SEUP kapsamında okulumuza gelen sırt çantasının içince bir kareli bir çizgili olmak üzere 2 defter, 1 fosforlu kalem seti ve bir de normal kalem seti vardı. PIKTES kapsamında dağıtılan okul çantasının içinde okuma kitabı, defter ve diğer kırtasiye malzemeleri bulunuyordu. Hepsini ihtiyacı olan öğrencilerimize yönlendirdik.

SEUP 2 projesine 2021-2022 eğitim öğretim yılında katıldık. 4 yıl sürecek olan proje 2024/2025 eğitim öğretim yılına kadar devam edecek. PIKTES projesinin ise süre sınırı yok. Suriyeli öğrencileri destekleyen bu projede oranı yüzde 51'i Suriyeli 49'u Türk olacak şekilde başvuruları almaya devam edeceğiz.

Laboratuvarlarımız Yenileniyor

SEUP projesinin okulumuza yaptığı destekler kapsamında bilgisayar laboratuvarları, gazetecilik atölyesi, adalet alanı laboratuvarı yenilenecek. Toplamda yapılacak olan 8 laboratuvar bilgisayarlarla donatılacak ve altyapısı hazır hale getirilecek. Bugüne kadar yapılmış olan yardımların en yüksek maliyetlisi olacak. Çünkü laboratuvar kurmak ve öğrencinin kullanımına sunmak zorlu bir süreç gerektirir. Toplam 120 tane bilgisayarın yanında flash bellek ve hard disk gibi dijital ihtiyaçlar da bir dahaki dönemde karşılanacak.

Mezuniyet Sonrası İş İmkânı

SEUP projesinin mezun olan öğrencilerimizi 1 yıl istihdam etme gibi bir uygulaması var. Mezun olan öğrenciler mezuniyetten sonra okula çağrılarak bu proje kapsamında 1 yıl bir iş yerinde sözleşmeli olarak işe başlayacak. Yurt içindeki sigorta maaş gibi bütün desteklerini SEUP karşılayacak. Sonrasında da iş desteğini devam ettirerek bir sertifika ile öğrencilerimizi ödüllendirecek. Bu iş desteği ile ömür boyunca çalışılabilecek bir iş imkânı sunacak.

Muhabir: Ahmet Hamza Mizan İzci
12 Gazetecilik

KİTAP OKUMAK NIÇİN ÖNEMLİDİR?

Bedriye Seyman
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Kitap okumanın bireylerin gelişiminde büyük etkisi olduğu tartışmasız bir gerçektir. İnsanların düşünce yapısını, hayal gücünü, sözcük dağarcığını geliştirmek, insana çeşitli tecrübeler ve birikimler kazandırmak gibi sayısız faydası bulunuyor.

Herhangi bir konuda fikir sahibi olmak isteyen bireyin öncelikle o konuda “bilgi” sahibi olması gerekir. Bir konuda bilgi sahibi olabilmek ise ancak o konuyu araştırarak, okuyarak mümkün olabilir. Bulduğumuz çağ içerisinde toplumlar, sahip oldukları bilgi birikiminin yüzde 60’ını kitaplar sayesinde edinebiliyor. Geri kalan bilgi ise tecrübeler ile öğreniliyor. Gelişmemiş toplumlar ise kitap okumak yerine vakitlerini faydasız işlerle geçiriyor. Voltaire, “Kitabın yaprakları bizi aydınlığa götüren kanatlar gibidir” der. Bu sözden de anlaşılacağı gibi aydınlık yarınlara ulaşabilmenin başında kitap okumak gelir.

Kitap okuyan insanların ufku daha geniş ve bakış açıları daha güçlüdür. Bu insanlar olayları farklı açılardan değerlendirebilme yeteneğine de sahiptir.

Kitap Okumanın Zihne ve Beyne Etkisi

Kitap okumak, beynimizde bulunan sinir sistemlerini devreye sokarak, onları harekete geçirir. Dışarıdan gelen her bilgi beynimizde bir tepkiye ve sinir hücrelerinde yeni bir bağ oluşumunu sağlar. Kitap okurken birçok kişi ve yer ile tanışırız. Bu sayede beyinde yer alan sinapslar güçlenir ve özellikle kısa süreli belleğin daha çok gelişmesi sağlanır. Yapılan araştırmalarda, yüksek sesle kitap okumanın psikolojik sorunlara da olumlu yönde etki ettiği kanıtlanmıştır. Hepimizin aşına olduğu üzere son zamanlarda bütün insanlar stresten şikayet etmektedir. Bu durumun ortadan kaldırılmasına katkıda bulunacak en güzel yollardan bir tanesi kitap okumaktır.

Çünkü kitap okumak, stresi yüzde 68 oranında azaltmaktadır.

Kitap okumanın diğer bir faydası da yaşlılığın getirmiş olduğu bazı hastalıkları en aza indirmesidir. Örnek verecek olursak: yaşlı bireylerin, sık sık kitap okuması Alzheimer riskini büyük bir oranda azaltmaktadır.

Kitap okuyan bireylerde, diğer bireylere göre Alzheimer görülme riski 2,5 kat daha azdır. Bu da ciddi bir orandır.

Günümüzde çoğu insanın uyku sorunu bulunuyor. İnsanlar, yatmadan önce kitap okudukları takdirde beyin bu duruma alışır ve her kitap okumadan sonra uykuya geçmek kolay olur.

Kitap okuma alışkanlığı insanların hayata dair becerilerini arttırır. Bir sorunla karşılaşan ve kitap okuma sayesinde bilgi sahibi olan bireylerin çözüm üretmeleri kitap okumayan bireylere göre daha kolaydır.

Okuma alışkanlığı kazanmış çocuklar, karmaşık problemlerde diğer çocuklara göre daha başarılı sonuçlar ve bulgular elde edebilirler.

Eğitim hayatına atılmadan önce kitapla haşır neşir olan çocuklar, eğitim-öğretim hayatlarında zorluk çekmezler.

Her insanın hayatta bir amacı bulunmalıdır. Birey, bu amaca yönelik bir kitap okuduğu takdirde hedefini başarma oranı daha da artar. Hedeflere ulaşmanın yolu kitap okumaktan geçer.

Yapılan araştırmalara göre kitap okuyan insanların başkalarının duygularını ve inançlarını anlamada yüksek bir yetenek geliştirdiğini göstermiştir. Araştırmacılar bu yeteneğe "zihin teorisi" demektedir. Yapılan bu araştırmalar uzun vadeli kurgu okuyucularının daha gelişmiş bir zihin teorisine sahip olma eğiliminde olduğunu gösteriyor.

Beynimizi Kitap Okuyarak Besleriz

Kitap okuma alışkanlığı bulunan bireyler genel olarak konuları kolay bir şekilde anlama ve kavrama becerisine sahiptir. Kitap okuma alışkanlığı, bireyin düşünme becerisini arttırır. Birey, vücudunu geliştirmek için nasıl sağlıklı yiyecek ve içeceklere ihtiyaç duyuyorsa, beynimiz de aynı şekilde sağlıklı

bilgiye ihtiyaç duyar. Bu sağlıklı bilgiler neticesinde beyin gelişimini olumlu yönde sürdürür. Beyin gelişiminin sağlıklı bir şekilde olabilmesi için de kitap okumak gerekir.

Kitap Okuma Alışkanlığının Sınavlara Etkisi

Ülkemizde birçok seviye belirleme sınavı yapılıyor. Bu sınavların hemen hemen hepsinde de Türkçe soruları soruluyor. Bu soruların büyük bir oranını da paragraf sorularından oluşuyor. Kitap okuyan kişiler bu paragraf sorularına edindikleri kitap okuma alışkanlıkları sayesinde kolayca çözüm bulabiliyor. Bunun yanında çok kitap okumak sınav süresinde harcanan vakti en aza indiriyor. Sınava giren öğrenci, kitap okuma alışkanlığına sahip ise soruları oldukça hızlı okuyor ve kolayca cevap veriyor. Zaten yapılan araştırmalar kitap okumanın eğitimde başarıyı yüzde 35 oranında arttırdığını gösteriyor.

Bazı araştırmalara göre genç yaşta kitap okumaya başlayan ve düzenli bir şekilde devam eden kişilerin kelime dağarcığını geliştiriyor ve bu kişiler standart testlerdeki puanlardan üniversiteye kabul ve iş fırsatlarına kadar hayatın birçok alanını etkileyebiliyor.

Kitap Okumak Hafızayı Güçlendirir

Günümüz toplumunda çocuklar vakitlerini daha çok bilgisayar, telefon, tablet gibi elektronik ürünler ile geçiriyor. Bu teknolojik aletler, ne yazık ki, çocukların psikolojisini bozduğu gibi belleğini de olumsuz yönde etkileyebiliyor. Bunun yerine çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırılırsa hem psikolojik hem de zihinsel açıdan olumlu sonuçlar elde edilebilir. Çünkü kitap okuyan çocuğun hayal gücü ve belleği gelişir. Öğrenmek pek çok stres kaynaklı hastalığı engeller. Bu nedenle kitap okuyarak ruhsal ve fiziksel sağlığınıza katkıda bulunabiliriz. Tüm bunların yanında odaklanma ve konsantrasyon problemi yaşayan insanlar, kitap okuyarak bu sorunun üstesinden gelebilirler. Çünkü kitap okuduğunuzda tüm dikkatiniz hikayeye odaklanır ve kendinizi kitaptaki her ince ayrıntıya kaptırarak odaklanma problemini ortadan kaldırebilirsiniz.

ÇEYREK ASIRLIK GAZETECİLİK ÖYKÜSÜ

Gazetecilik nesilden nesile uzanan bir merdiven gibidir ve her gazeteci de bu merdivenin birer basamağıdır. Genç Medya olarak basın sektöründe uzun yıllar ter dökmüş ve gazetecilik mesleğine yıllarını vermiş olan M. Cüneyt Özçınar ile eskilerde Gazetecilik mesleğinin nasıl yapıldığıyla ilgili röportaj gerçekleştirdik.

Cüneyt Özçınar
Gazeteci

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

İsmim Cüneyt Özçınar. Siverekliyim. Çocukluğumdan beri gazetenin içerisinde matbaadayım. Hala bu meslekle uğraşıyorum.

Peki, uzun süredir yaptığınız bu mesleğe nasıl başladınız?

Çocukluğumuzda her anne babanın yaptığı gibi ailem de hem okuyup hem çalışayım diye bir tanıdık aracılığıyla Siverek'teki bir gazeteye gönderdi beni. İlk etapta her çırağın yaptığı gibi getir götür işlerini yaptım. Daha sonrasında zamanla mesleği kavrayarak fatura hazırlamayı, evrak hazırlamayı ve harf dizmeyi öğrendim. Kasa şeklindeki puntolarla, harflerle gazetelerin hazırlanması ile ilgili bilgi edindim. Daha sonra ise mesleği kavrayarak gazete dizgi ve baskısını sürdürdüm.

Eski dönemlerde gazetecilerin çalışma şartları nasıldı?

O zamanki şartlar günümüz teknolojisinden çok uzak, zor ve ağır şartlardı. Bilgi birikiminin yanında el becerisi ve beden gücü isterdi. Gazetecilik genel olarak matbaa şeklinde yapılırdı. Şimdiki gibi bilgisayar imkânı yoktu. 4 sayfalık bir gazete için bütün ekip 1 haftasını verirdi. Şu anki gibi bilgisayar başında gazeteyi tasarlayıp onu 1 gün içerisinde kamuoyuna sunamıyordun.

Minimum düzeydeki bir gazete için çok büyük uğraşlar veriliyordu. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte bu işler kolaylaştı fakat o eski tadı vermiyor artık.

Uzun süredir bu işi yaptığınıza değindiniz, peki “Hiç unutmam” dediğiniz bir anınız var mı?

Genel olarak gazetecilikte sahada olmadım. Genelde gazetenin hazırlanmasında ve yazıların düzenlenmesinde rol oynadığımdan dolayı dışarıyla pek ilişkim olmadı. Ama bu işin en güzel kısmı şuydu; askerde de bu mesleği devam ettirebildim. Askerde, askeriye'nin basın biriminde görev aldım. Bu sayede gazeteci-matbaacı olarak askerlik yaptım.

Teknolojinin gelişmesi mesleki açıdan neleri değiştirdi? Kolaylaştırıp yeni imkanlar getirdiği gibi kaybettiği değerler de oldu mu?

Tabii ki mesleki açıdan birçok şeyi kolaylaştırdı. Ama bence bu yenilik ve gelişmeler, eskinin verdiği tadı vermediği için hala içimde bir özlem var. Tabii bu o dönemde meslekteki kişiler için de geçerlidir. Yeni gazeteciler için bu durum farklıdır. Şu anki gazetecilik ve matbaa teknikleri ile o zamanki teknikler bir değil. O zor şartlar altında yapılan gazetenin tadı bir başka...

Peki, gazetecilik sizin için bir meslek mi yoksa ideal mi?

Meslek değildir aslında idealdir. Bunu bir öğretmenlik gibi ele alalım. Bir öğretmen nasıl öğrencilerini sevgi ve şefkatle doğruya sevk ediyorsa bir gazeteci de topluma yanlışı göstererek onları doğrunun nasıl olması gerektiğini gösterir ve doğruya sevk etmeye çalışır. Bu yüzden gazeteciliği bir ideal olarak görmek lazımdır.

Birçok ünlü gibi ve kendisini öne çıkarmış olan gazeteciler de idealisttirler. Onlar gösteriş için kendilerini öne atmazlar, yaptıkları iş ile öne çıkarlar ve bu işin verdiği haz ile yaşarlar. Doğru ve güzel olan da budur.

Son olarak eklemek istedikleriniz nelerdir? Genç gazetecilere neler söylemek istersiniz?

Benim tavsiyem bu işi yapacak insanların biraz cesur, yürekli olmaları ve doğru gazetecilik yapmalarınıdır. Medya işi tarafsız bir şekilde sevilerek yapılmalıdır. Bunu bir menfaat, çıkar aleti olarak kullanmamaları gerekir ve gazeteciliği bir ideal olarak alıp severek yapmalıdırlar.

Röportör - Foto Muhabir: Ahmet Hamza Mizan İzci

12 Gazetecilik

Dijital baskı teknolojisinden önce matbalarda kitap, gazete ve dergi gibi yazılı ürünleri hazırlamak için kullanılan harf ve rakamlar.

DİJİTAL CİHAZLAR DURUŞ BOZUKLUĞUNA SEBEP OLUYOR

Seval Bulur Becel
Fizyoterapist

Cep telefonu, bilgisayar ve tablet gibi teknolojik cihazları uzun süreli kullanmaktan kaynaklanan omurilik sorunlarını ve duruş bozukluklarını Fizyoterapist Seval Bulur Becel anlattı. Günlük yaşantının hareketsizleştiğini ve dijital bağımlılığın arttığını ifade eden Fizyoterapist Becel, doğru vücut duruşlarına ve esneme hareketlerinin önemine değindi.

Başımızı öne eğerek uzun süre telefonla ilgilendiğimizde omurilikte ve vücutta ne gibi bozulmalar meydana gelir?

Kifoz ve skolyoz dediğimiz duruş bozukluğu oluşabilir. Başın uzun süreli önde duruşu aynı zamanda omurgaya yük bindirir. Bu sebeple boyun fıtığına neden olur. Başı öne doğru eğmekten kaynaklı omurgaya ve eklemlere yük bindirmede boyun fıtığı, omuzların öne kapanmasından dolayı da kifoz gibi birçok omurga problemi görülebilir.

Masaüstü bilgisayarda uzun süre çalışırken duruşumuz nasıl olmalıdır?

Masaüstü bilgisayarda çalışırken öncelikle kalça ve dizin doksan derece açıda olması çok önemlidir. Omurga dik olmalı, baş ne çok önde ne de çok geride olacak biçimde durmalı ve bel boşluğu da nötral omurga şeklinde desteklenmelidir.

Yatarak telefona bakmak duruş bozukluğuna neden olur mu?

Evet. Uzun süreli oturma, uzun süreli yatış, uzun süreli bir pozisyonda kalmaların hepsinde eklem yük bindiği için duruş bozukluğu ve fitik riski bulunur. Uzun süreli sabit duruşlarda yapmamız gereken şey 15 dakikada bir esneme sağlamak, bir gevşeme egzersizi yapmaktır.

Gevşeme, esneme egzersizleri nasıl yapılmalı?

Boyun için esnemelerde boynu yana doğru alma, diğer yana çekme ve öne doğru eğme gibi hareketler yapabiliriz. Omuz için kürek kemiklerini birleştirme, kolları geriye alıp dirsekleri açma ve sonra öne getirme şeklinde egzersizler yapılabilir.

Oyun bağımlılığı olan ve sosyal medyada çok fazla vakit geçiren kişilere neler tavsiye edersiniz?

İlk olarak duruşlarına dikkat etmeleri gerekiyor. Masanın düzlemi doğru olmalı ve masaları kendilerine göre ayarlanmalı. Günümüzdeki birçok iş dijitalden yapılıyor. Bu sebeple mutlaka pozisyonlarına dikkat etmeleri gerekiyor. Ayrıca 15 dakikada bir uzun süreli oturuşlarda germe ve gevşeme dediğimiz egzersizler yapılmalı. Başı yavaşça sağa-sola eğme, ileriye ve geriye götürme; ayağa kalkıp öne, arkaya, sağa ve sola doğru eğilmeler yapma; kolları birleştirip dirsekleri yana doğru açma, geri getirme gibi hareketlerle gevşemek ve omurgayı hareketlendirmek çok önemli.

Dijital cihazlarla çok fazla zaman geçiren kişiler baş ve boyun ağrısı yaşadığında nasıl bir masaj uygulamalıdır?

Masajın bir doktor ya da fizyoterapist tarafından yapılması gerekir. Kendi başlarına bir masaj önermiyoruz. Gevşeme ve esneme egzersizleri kontrollü şekilde yapılabilir. Çünkü eklemlerde herhangi bir problem varsa, belki de hasta zaten boyun fıtığına doğru ilerlemişse yapılan masaj kötü sonuçlar doğurabilir.

Küçük yaşta çocuklar bile ekrana maruz kalıyor. Fizyoterapi kontrolleri hangi yaşta başlar?

Çocuklarda hareketi arttırmak çok önemli. Eskiden çocuklar çok hareketliydi. Günümüzde hareket etmek istemiyorlar, telefon tablet cazip geliyor. Özellikle pandemi döneminde çocuklar sürekli canlı derslere katıldı ve masa başında oturarak çalıştı. Bu süreçte de duruş bozuklukları ortaya çıktı. Bu konuda çocuklara mutlaka egzersizle iç içe geçirebilecekleri etkinlikler, spor yapabilecekleri aktiviteler, oyunlar öneriyorum. Ayrıca çocukların kasları hareketsizlikten dolayı kuvvetsiz. Ebeveynler bu konuda dikkatli olmalı ve duruş bozukluğu gözlemlendiğinde bir fizyoterapistle danışmalı.

Gençlerde boyun fıtığının arttığı söyleniyor, bu doğru mu?

Adölesan dönem dediğimiz ergenlik döneminde boyun fıtığından ziyade postür yani duruş bozukluğu ve kifotik duruşlar, bel düzleşmesi ve boyun düzleşmesi görülüyor. Son zamanlarda çok fazla küfoz yani kamburluk görmeye başladık.

Gençlerin postürleri çok etkileniyor, başı sürekli öne alıyor ve kambur şekilde durmaya ve yürümeye başlıyor. Bu bozukluk 12 yaşından itibaren görülmeye başlandı.

Omurga bütün bir parça. Boynu öne aldığı zaman beden dengesini sağlamak ve düşmemek için diğer kısımları geriye alması gerekiyor. Gövde de buna eşlik ediyor.

Omurgayı geri aldığı için kalçada duruş bozuluyor. Vücut aslında baştan sona bir sistem. Tüm eklemler etkileniyor. Özellikle sırt problemleri çok görülüyor.

Hareketli yaşam tarzı küçük yaşlardan itibaren alışkanlık haline getirilmeli ki kas gelişimi yavaşlansın ve vücudun kuvvetli azalması. Egzersizleri ve sporu hayata dahil edebileceğimiz bir yaşam şekli öneriyorum.

Halk arasında kamburluk olarak da bilinen kifoz, omurganın anormal bir şekilde öne eğilip, sırtın olması gerektiğinden daha fazla kavislenmesi durumudur.

Skolyoz, en sık karşılaşılan ve ilerleyen evrelerde son derece ciddi duruş bozukluklarına neden olan üç boyutlu bir omurga deformesidir.

Omurga nötr pozisyonundayken, vücut en doğal haliyle ve rahat şekilde hareket eder. Bu duruş hem ayaktayken hem de otururken omurganın en güçlü pozisyonudur.

Muhabir: Esra Kaya - 11 Gazetecilik
Foto Muhabir: Bahar Bulut - 11 Gazetecilik
Fatma Altun - 10 Gazetecilik

VİTAMİN TAKVİYESİ KULLANMAK SAĞLIKLI MI?

Esmâ Nur Oruç
Uzman Diyetisyen

Son zamanlarda vitamin takviyeleri kullanmakla ilgili çok fazla bilgi kirliliği bulunuyor. Bu ürünlerin faydaları hakkında bilgi sahibi olmak ve yan etkilerini öğrenmek, olası hastalıkları önlemek açısından oldukça önemli. Soğuk algınlığında, bulaşıcı hastalıklara yakalandığında ya da bağışıklığı güçlendirsün umuduyla kullanılan vitamin takviyeleri sanıldığı kadar masum mu? Bu konudaki sorularımızı Uzman Diyetisyen Esmâ Nur Oruç'a yönelttik.

Vitamin takviyeleri reklamlarda övüldüğü kadar önemli ve gerekli mi?

Reklamlarda övüldüğü kadar gerekli demek yanlış olur. Çünkü vitaminler bireyin yaşına, cinsiyetine, hastalık durumuna, kullandığı besin miktarlarına ve ihtiyaçlarına göre farklılık gösterebiliyor. Bu yüzden tek bir açıdan bakıp da, “Şu vitamini kulanın, gençleşmek istiyorsanız şunu yapın, şu hastalıktan korunmak istiyorsanız mutlaka bunu tüketin” demek çok yanlış olur. Çünkü bu vitaminlerin fazlalığı vücutta bir takım toksik etkilere sebep olabiliyor ve bu toksik etkiler yapılan çalışmalara göre geri dönüşü olmayan hasarlar bırakabiliyor. Bu yüzden de bir uzman tavsiyesi olmadan bu tarz ürünlere yönelmemenizi tavsiye ediyorum.

Vitamin takviyelerine rahat ulaşabiliyor olmamızın riskleri nelerdir?

Vitamin takviyelerini reçetesiz olarak alabiliyoruz ve haliyle insanlar bunları serbest bir şekilde tüketilebileceğini düşünüyorlar. Ama geçen yıl yapılan bir çalışmaya göre her yıl yaklaşık 23 bin kişi vitaminin zararlarından ötürü acil servislere başvuruyor. Vitamin takviyelerinin reçetesiz olmaları onların serbest bir şekilde tüketilebileceği anlamına gelmiyor. Ayrıca, geçen yıllarda ABD Önleyici Hizmetler Genel Gücü bir bildiri yayınladı ve burada E vitamini ile Beta karoten içeren takviyelerin kalp hastalıkları ve kanser riskini arttırabileceğini söyledi.

Muhabir: Abdülkadir Özçelik - 11 Gazetecilik

Foto Muhabir: Bahar Bulut - 11 Gazetelik

Vücuttaki vitaminleri ikiye ayırıyoruz; yağda çözülen vitaminler ve suda çözülen vitaminler. Yağda çözülen vitaminler A, D, E, K vitaminleridir. Bunlar vücutta depolanabilen vitaminlerdir. K vitamininin diğerlerine nazaran toksik etkisi daha düşüktür. Çünkü vücutta uzun süre kalmıyor diğer vitaminler gibi. Yağda çözülen vitaminlerin suda çözülen vitaminlere göre de toksik oranı daha yüksektir, çünkü vücutta depolanabiliyor.

Vitaminlerin fazla kullanmanın yol açacağı hastalıklar nelerdir?

Özellikle son dönemlerde korona salgını ve gribal enfeksiyonların artmasıyla birlikte insanlar C vitaminini bilinçsiz bir şekilde tüketmeye başladı. C vitaminin fazlalığında mide krampları, ishal, kusma gibi belirtiler ortaya çıkabiliyor. Hatta böbrek taşı oluşumunu tetikliyor. Gereğinden fazla alınan A vitamini vücutta depolanıp karaciğerde hasar bırakabiliyor. D vitaminin fazlası kandaki kalsiyumu artırabiliyor. Kalsiyumun artmasıyla birlikte dolaylı yoldan böbrek taşı oluşumu tetiklenebiliyor. Yüksek miktarda B3 ya da B6 vitamini sinir sisteminde hasara neden olur ve bu hasarın geri dönüşü ne yazık ki olmayabiliyor.

Gereğinden fazla alınan her şeyin vücuda bir zararı vardır. Ne kadar sağlıklı olursak olalım, vücudumuza alınan vitaminlerin gereğinden fazlası sağlığımıza zarar verir.

Hangi tür vitamin takviyelerini öneriyorsunuz?

Kimyasal ürünler yerine bitkileri daha çok tavsiye ediyoruz. Çünkü doğa bize bütün hastalıkların tedavisini sunuyor. Biz bunları sadece kullanmayı bilmiyoruz. Kimi hastalıklara baktığımızda kullanılan ilaçların içerisinde bitkilerden elde edilen özütler var ama biz bunu kullanmayı kimyasal olana yöneliyoruz. Bitkilerden gelen takviyeler en sağlıklı diyebiliriz. Günlük hayatınızda sağlıklı ve dengeli bir beslenmeyle vitamin eksikliklerini gidermek en sağlıklıdır. Bir diyetisyen eşliğinde, uzmanından alacağınız sağlıklı ve dengeli bir beslenme programıyla aslında vücudunuza bütün vitamin ve mineralleri alabilirsiniz. Ama bunun yerine takviye edici gıdalar almak gerekirse hekimin önerdiği, eczanelerde güvenle satılan, sağlık bakanlığı onaylı vitamin takviyelerini de kullanabilirsiniz.

Hastalık sürecinde vitamin takviyeleri almayı uygun görüyor musunuz?

Hastalık sürecinde kan değerlerindeki depolar doluyorsa vücutta herhangi bir vitamin eksikliği yoksa vitamin takviyesi alımını uygun bulmuyoruz. Depolar boşalmışsa ve kan değerlerinde düşme varsa hekimin uygun gördüğü, ihtiyaç duyulan vitamin takviyeleri alınabilir. Hastalık döneminde illaki bir şey yapmak istiyorsak yapacağımız şey; bolca meyve tüketmek ve sağlıklı bir şekilde beslenmektir. Onun haricinde kuru yemişleri ölçülü bir şekilde tüketmek, sağlıklı bir beslenme programına uyabilmek en doğrusu olacaktır. Hastalık dönemlerinde eğer hekiminiz uygun görmüyorsa vitamin takviyeleri kullanmanızı önermiyorum.

Makyajın Zararlarını ve Cilde Etkilerini Azaltmak İçin Neler Yapmalıyız?

Günümüzde makyajın cilde verdiği zararlardan dolayı şikayetlerin artması üzerine cilt sağlığının nasıl korunacağı merak konusu oldu. Plastik ve Rekonstrüktif Cerrah Dr. Bora Özel'in makyajın cilde olan zararlarını en aza indirme hakkındaki önerilerini kaleme aldık.

Makyaj yapan kadınları iki gruba ayırdıklarını ifade eden Doktor Özel, birinci grup kadınların hiç makyaj yapmayan ve ciltlerinin çok iyi olmasını bekleyen kadınlar olduğunu dile getirdi. İkinci grupta yer alanların ise; makyaj yaptığını, makyajıyla uyduğunu, makyajını çıkartmaya üşendiğini belirtti.

Doktor Özel, bu iki gurubun da yaptığının kötü olduğunu belirterek, "En iyi uygulama, hiç makyaj yapmamak ve düzenli bir şekilde cilt bakımlarını yapmak. Ya da, makyaj yapıp makyajı kısa süre içerisinde ve doğru şekilde çıkartmaktır" dedi.

Özel, "Hiç makyaj yapmayan kişilerin ciltlerinin güzel olmasını bekliyoruz ama olmuyor. Çünkü makyaj yapmayanlar, makyaj yapanlar kadar cilt bakım rutinine dikkat etmiyor" şeklinde konuştu. Doktor Özel, "Bana gelen danışmanlarımın çoğu makyajın verdiği zarardan muzdarip. Bu zararlar; gözeneklerin artması, sivilcelenme ve kirpik diplerinde iltihaplanma olması şeklinde sıralanıyor. Bu gibi problemler çok sık görülüyor" diye konuştu.

Sivilcelenme olmasının sebebini ise şöyle açıklıyor Özel: "Makyaj sürekli bir şekilde gözenekleri kapatıyor, sebum üretimi dengesizleşiyor. Sebum yağ bezelerinin meydana getirdiği salgıdır. Bu salgı bildiğimiz yağ özelliklerini taşır ve amacı cildi korumaktır." Doktor Özel'in cilt bakımı hakkındaki sorularımıza verdiği yanıtlar şu şekilde:

Makyaj malzemelerinin kaliteli olması önemli midir? Malzemelerin kaliteli olması zararsız olduğu anlamına gelir mi?

İyi bir makyaj malzemesi seçmeliyiz. Kötü, kalitesiz ve tanımadığımız ürünleri kesinlikle kullanmamamız gerekiyor. Makyaj yapıyorsanız, klinik araştırması yapılmış ve iyi bildiğiniz markaları tercih etmeniz gerekiyor. Makyajı doğru şekilde yapıp doğru şekilde temizleyerek zararları ez aza indirebilirsiniz.

Makyajı nasıl temizlememiz gerekiyor?

Makyaj yaptıktan sonra, tıpkı eve ilk geldiğimizde hepimizde alışkanlık haline gelmiş davranışlardan olan ellerimizi yıkadığımız ve kuruladığımız gibi makyajımızı temizlemeyi de alışkanlık haline getirmeliyiz.

Makyaj mendilleri ile makyaj temizliği yapmaya çalışanları yaygın bir şekilde görüyoruz. Makyaj mendilleriyle makyajınızı çıkaramazsınız.

Makyaj mendilleri sadece makyaj yaparken makyajı bulaştırırsanız o bulaştırdığınız yeri silebilmek için var, makyajınızı çıkartmak için değil.

Yüzünüzü uygun bir içerikle yıkamanız gerekir. Çok saf içeriklerin olduğu yıkama ürünleri yeteri kadar yağı çözemiyorlar. Makyaj için özel hazırlanmış, yağları iyi çözen ve anti komedojenik olan ürünleri tercih etmeniz gerekiyor. Kuruladıktan sonra mutlaka tonikleme gerekiyor. Bazı insanlar da makyaj temizlemeye suyu ile sadece pamuğa su döküp onunla cildi silip makyajını çıkardıklarını düşünüyorlar. Makyaj temizleme suları da makyajı çıkartmak için yeterli değil. Belki yıkama öncesinde bu su ile temizleyip yüz yıkama jeliyle yıkayabilirsiniz.

Makyajı çıkartmak için doğal sabun kullanılır mı?

Doğal sabunları önermiyoruz, çünkü bunların ph'ları çok yüksek. ph'ı yüksek içeriklerin cildimize zarar verdiğini biliyoruz. Organik sabun, keçi sütü sabunu, eşek sütü sabunu gibi ürünlerin organik olması onun cildinize zarar vermeyeceği anlamına gelmiyor. Organik sabunları ve ph'ı yüksek olan sabunları önermiyoruz. Yüz yıkama jelleri en doğru tercih olur. Makyajınızı çıkarttıktan sonra mutlaka cildinize verilen zararları azaltmak için gece kremlerinizi, vitamin serumlarınızı, gözaltı bakım ürünlerinizi kullanmanız gerekiyor.

Takma kirpik kullanmak zararlı mıdır?

Takma kirpiklerin üzerine makyaj yapılması durumu da söz konusu. Bu aslında kirpik diplerini tıkıyor, tıpkı ciltteki gözeneklerin tıkanması gibi. Kirpik diplerinin tıkanması da gözdeki arpacık hastalığı gibi değişik göz iltihaplarına yol açabiliyor. Bunun için de buhar banyosu yapılması gerekiyor. Göz makyajı çıkarıldıktan sonra suyu ısıtıp bir kabın içerisine döküp başın üzerine bir örtü koyup 5 dakika kadar bir buhar banyosu yapılması o kirpiklerin diplerini nemlenmesini ve açılmasını sağlıyor. Ardından tekrar yüzünüzü yıkayın. Çeşitli kirpik mendillerini de kullanabilirsiniz. Bunu göz hekimleri de öneriyor. Özellikle bu tür enfeksiyon durumlarına eğimli olan kişiler ağır bir göz makyajı yapmışsa bu tür uygulamalarla sağlıklarını koruyabilir.

Muhabir: Tuba Aslankan
11 Gazetecilik

Erken yaşta evlilik Küçük evlilik büyük sorun !

Türkiye'de pek çok kız çocuğu, geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle çocuk yaşta, erken ya da zorla evlendirilme riski ile karşı karşıya bulunuyor. Günümüzde evlilik yaşı giderek yükselse de Türkiye'de çocuk yaşta evlilikler hâlen bir sorun olarak duruyor. Bu durum; kız çocuklarına yönelik cinsiyetçi kalıp yargıları pekiştiren, onların eğitimlerine engel olan ve sağlıklarını tehlikeye atan bir problem olarak görünüyor. Kız çocuklarını erken yaşta evlendirmek şiddet ve yoksulluk riskine maruz bırakan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir yansıması oluyor.

Okulumuz Rehberlik ve Psikolojik Danışmanı Nezihan Hançer, erken yaşta evlilikle ilgili Genç Medya'ya konuştu. Sorularımızı yanıtlayan Psikolojik Danışman Hançer, çocuk yaşta evliliğin nedenlerine ve sonuçlarına değindi. Hançer, küçük evliliklerin büyük sorunlara kapı araladığının altını çizdi.

Erken yaşta evlilik nedir?

Yasalara göre insanların evlenmesi için 18 yaşını doldurması gerekiyor. 18 yaşın altında yapılan evliliklere erken yaşta evlilik diyoruz. Genel bir kanı olarak sadece kız çocuklarında erken yaşta evlilik varmış gibi bir izlenim oluşabiliyor. Büyük oranı kızlarda olsa da maalesef erkeklerde de erken yaşta evlilik söz konusudur.

Erken yaşta yapılan evliliklerin nedeni nedir?

Bunun birden fazla nedeni var. En başta gelenek-görenek gibi sosyolojik etmenler bulunuyor. Türkiye haritasına baktığımızda çocuk yaşta evlilik oranının en fazla Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da olduğunu görüyoruz. Bu demek değildir ki batıda çocuk yaşta evlilik yapılmıyor. Batıda da çocuk yaşta evlilik vardır, ancak bu bölgelerdeki kadar çok değil. Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da bu oranın fazla olmasının sebebi burada yaşayan insanların gelenek ve görenekleridir. Bazı ailelerde de kız çocukların okuması hoş karşılanmadığı için onları hemen evlendirme isteği doğuyor. Öte yandan aileler okumayan kız ve erkek çocuklarını evlendirerek düzeltereklerine inanıyorlar. Bazı ailelerse çocukların bakımını bir masraf olarak görüp onları bir an önce evlendirmeye niyetleniyor. Yani ekonomik boyutunun olduğu da bir gerçek.

Nezih Hançer
PDR Öğretmeni

Başta kızlar olmak üzere çocuklara yapılan “evde kalırsın”, “bahtın kapanır”, “yaşın geçerse seni kimse almaz”, “bir an önce evlen ve çocuk yap” gibi toplum baskıları da erken yaşta evliliklerin önünü açıyor. Bu değer yargıları altında büyüyen kız çocukları, toplumsal rolünün ev kadınlığı ve annelik olduğu bilincine çocukluktan itibaren maruz kalıyor.

Erken yaşta evliliğin sonuçları nelerdir?

Erken yaşta evlenmenin sonuçları aslında birbirleri ile bağlantılıdır. Erken yaşta evlilik ağır travmalara ve kalıcı psikolojik rahatsızlıklara neden olur. Erken evlilik kişinin çocukluğundan çalmaktır. Ergenlik problemlerinin yanında evliliğin sorunlarıyla baş başa kalırlar. Yeterli olgunluğa erişememiş çocuklar evlilik çağındaki bir bireyle denk olamaz. Evlilik yaşına girmemiş olanlar eşine ve ailelere karşı sorumluluklarını bilemez. Çocuk yetiştiremez.

Muhabir: Esra Kaya - 11 Gazetecilik
Foto Muhabir: Bahar Bulut - 11 Gazetecilik

Sağlıklı bir aile ortamı oluşturamaz.

İnsanlar yaş aldıkça, deneyimleri ve tecrübeleri arttıkça hayata bakış açıları değişir ve kendilerini geliştirir. Zamanla evliliğe hazır hale gelir. Bu süreçten geçmeden evlenenlerin yuvasında şiddet, geçimsizlik ve maddi sorunlar da baş gösterir. İhmal ve istismar da işin içine girebilir. Huzur bulunmayan evler toplumsal yapı için de bir tehdittir.

Erken yaşta evliliği nasıl engelleriz? Toplumun erken yaşta evliliğin zararları hakkında bilgilendirmek için neler yapılabilir?

Toplumun erken yaşta evliliğin zararları hakkında bilinçlendirilmesi gerekiyor. Eğitimin evlilikten çok daha önemli olduğuna ikna edilmeli. Bunun için de seminerler, toplantılar ve ev ziyaretleri yapılıyor. Psikolojik danışma ve rehber öğretmenleri olarak proje yaptık. Velileri okullara çağırdık ve onları bilgilendirdik. Ulaşamadığımız veliler de oluyor, önemsemeyip gelmeyen de... Ancak ulaşıp görüştüğümüz velilerimizden de fikrini değiştiremediklerimiz, biz yanlarından ayrıldıktan sonra bildiklerini okuyanlar da var maalesef. Asıl amacımız yeni nesli bu konuda bilinçlendirmek. Böylece bu sorunu geç de olsa geleceğin annesi babası olacak öğrencilerimizi eğiterek aşabiliriz. Eğitim bütün sorunları çözecek güce sahiptir.

URFA YEMEKLERİ LEZZETLİ FAKAT SAĞLIKLI MI?

Eyüp Oba
Diyetisyen

Her milletin ve her toplumun vazgeçilmez bir yemek kültürü bulunuyor. Ülkemiz de bu kültürlerin yüzlercesine ev sahipliği yapıyor.

Biz de Genç Medya olarak Şanlıurfa'nın yemek kültürü hakkında Diyetisyen Eyüp Oba'ya sorular yönelttik. Oba, bir diyetisyen olarak Şanlıurfa'nın yemek kültürünü nasıl değerlendirdiğini bizimle paylaştı.

Fırında pişirilen tepsiler, bol yağlı et yemekleri, hamurlu yiyecekler ve kızartmalar... Görünce iştahımızı kabartan birçok lezzet Urfa sofralarının baş köşesinde yer alıyor. Ancak her lezzetli yemek sağlıklı oluyor mu?

Diyetisyen Eyüp Oba, yemeklerde kullanılan yağların oranına dikkat edilmesi, katı yağlardan ise uzak durulması gerektiğini söyledi. Bitkisel yağların tercih edilmesini öneren Oba, kullanılan yağın her ne olursa olsun ölçülü olması gerektiğini vurguladı. Beslenmenin dengeli ve sağlıklı olması gerektiğini ifade eden Oba, Şanlıurfalıların yemek kültürünün gıda türleri açısından dengesiz olduğunu ve tasvip etmediğini söyledi.

Bütün besin gruplarına sofralarda yer verilmesi gerektiğinin önemini vurgulayan Oba, "Daha çok protein ağırlıklı et ürünlerini tercih ediyor Şanlıurfalılar. Halbuki protein ve karbonhidrat kaynaklı besinlerin belli oranlarda dengeli bir şekilde alınması gerekiyor.

Ancak ne yazık ki bizim bu yörede fırın kültürü olduğu için daha çok tepsi çeşitleri tercih ediliyor. Ne yazık ki beslenmemizde sebzeye gerekenden daha az yer veriliyor. Sebze tüketimini artırmalıyız" diye konuştu.

Fırınlarda pişirilen vazgeçilemeyen lezzetler ne kadar sağlıklı?

Tepsi kültürüne değinmişken tepsiye lezzet katan unsurlardan bahsetmezsek olmaz. Yapılan tepsiye lezzet katan birçok etken vardır. Bunlar; yağ oranı, eklenilen baharatın ve tuzun miktarı, tepside kullanılan sebzeler ve et ürünleridir. Son olarak da tepsinin iyi pişmesi. İyi pişmesi derken birçoğumuzun da bildiği üzere, tepsinin üst kısmının biraz yanması tepsiye daha çok lezzet katacaktır.

Gelgelelim bu pişirme yöntemi lezzetli ama sağlıklı mı?

Urfa halkında değişmeyen bir kültür olan fırın yemeklerinin yaygın olduğunu ifade eden Diyetisyen Eyüp Oba, sağlıklı bir tepsinin nasıl olması gerektiğini anlattı. Oba, “Tepside kullanılacak olan etin az yağlı olması gerekir. Tuz oranı dengeli ayarlanmalı. Yanmış kısımlar yenmemeli. Ekmeği azaltmalı fazla yemekten de uzak durulmalı” dedi.

Fırında pişen yemeklerin yanık kısımlarının kanserojen olduğuna dikkat çeken Diyetisyen Oba, yanan kısımların yenmeden önce ayıklanması gerektiğinin üzerinde durdu. Kanserin son zamanlarda çok yaygın olduğunu söyleyen Oba, pişirme alternatifi olarak buharda veya düdüklüde pişirme yöntemlerine yönelinmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

Röportör: Ahmet Hamza Mizan İzci
12 Gazetecilik

TASARRUF YÖNTEMLERİ

Tüketim ürünlerine gelen zamlar hepimizi tasarruf yapmaya zorluyor. Daha az fatura ödemek için çeşitli yöntemler aramaya başlıyoruz. Peki hangi tasarruf fikirleri bu konuda bize yardımcı olabilir? Enerji tasarrufu için ipuçlarını derledik.

- Evinizde tasarruf yapmak istiyorsanız ilk olarak faturaları gözden geçirmeniz gerekiyor. Çünkü enerji tüketimi artıkça gelen faturalar da o kadar yükselir.
- Aylık harcamalarınızı yazılı şekilde takip ederek nelere boşa para harcadığınızı bulabilirsiniz.
- Odalarınızı güneş ışığından maksimum yararlanabileceğiniz şekilde dekore edin. Bu sayede daha az elektrik harcar, kış aylarında daha az yakıt tüketirsiniz.
- Enerji sınıfı yüksek olan beyaz eşya ve ev aletlerini tercih ederek daha az elektrik tüketir ve tasarruf edebilirsiniz.
- Klima, kombi ve petek bakımını düzenli yaptırmak boşa enerji tüketmenizi önler.
- Elektrikli aletleri kullanmadığınız zaman, fişlerinizi prizden çekmelisiniz. Çünkü ürünler az da olsa elektrik tüketmeye devam ediyor.
- Evinize ısı izolasyonu yaptırın. Böylece mekanın ideal sıcaklığının korunmasını sağlarsınız.
- İhtiyacınız olmadığı halde yanan lambalar ve açık kalan musluklar faturalarınızı artırır. Bu konuda dikkatli olun.

- Bulaşıklarınızı ve çamaşırlarınızı makinede, tam kapasite ile ekonomik programlarda yıkayın. Böylece hem elektrik hem su tasarrufu sağlarsınız.
- Yemeklerinizi evde yapmayı tercih edin.
- Düzenli olarak satın aldığınız ve tükettiğiniz ürünleri toptan alarak tasarruf edebilirsiniz.
- KONSERVE almayın. Bunun yerine taze ürünler ve kuru bakliyat genel olarak konserve ürünlerden daha sağlıklı ve ucuz.
- İhtiyacınızdan ya da tüketebileceğinizden fazla ürün almayın. Son kullanma tarihi geçip çöp olmasın. Çürümüş yiyecekleri çöpe atmakla paranızı çöpe atmak arasında fark yok.
- Kendinize hedef koyun. Eğer belli bir sürede belli bir miktar para biriktirmeyi hedeflerseniz, paranızı gereksiz şeylere harcamaktan kaçınmanız kolaylaşabilir.
- Kaliteli ürünler satın alın. Böylece sürekli yenisini almak zorunda kalmazsınız.
- Kendinize ek gelir sağlayacak yeni yatırım yöntemleri keşfedin.

Hazırlayan Muhabir: Abdülkadir Özçelik
11 Gazetecilik

Sağlıklı Psikoloji İçin Sanat Desteği

Psikolog Vedat Özek

Sanatsal faaliyetlerin insan psikolojisine etkileri nelerdir?

Sanatsal faaliyetlerin insanın ufkunu açıcı ve rahatlatıcı etkisi vardır. Sanatın özgürleştirme özelliği kişiye kendini değerli hissettirir, hayatına renk katar. Tıp alanında sanatsal faaliyetleri en çok kullandığımız yer de toplumsal ruh sağlığı merkezleridir. Hastanemize bağlı böyle bir bölüm bulunmaktadır ve burada psikolog, sosyal hizmet uzmanı, terapist ve ressam arkadaşlarımız hastalarla yakın temas kurmaktadır. Hastanın kendini rahat hissetmesi için terapi amacıyla sanatsal faaliyetler kullanılmaktadır.

Sanatsal aktiviteler, insanı tekdüze renksiz hayatlardan ve ruhsal sıkıntılardan uzaklaştırır. Kişinin hayatına değer katar ve bakış açısını farklılaştırarak iç dünyasını zenginleştirir. Huzur verir, rahatlama sağlar. Sanatsal faaliyetlerle vakit ayırmak yorucu, yoğun ve zorlu süreçlerden bir kaçış yoludur. Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde danışanlarına destek sağlayan Psikolog Vedat Özek ile yaptığımız röportajda sanatsal faaliyetlerin kişinin ruh sağlığına olan faydalarını konuştuk.

Sosyal medyada fazla zaman geçiren kişilerde ne gibi duygusal değişiklikler meydana gelir?

Sosyal medyada çok fazla zaman geçiren insanlar bir süre sonra sosyal hayattan uzaklaşıyor. Bu yüzden de kişi ekrana bağımlı oluyor. Sosyal medyadaki hayat daha hızlıdır ama gerçek hayat böyle değildir. Bunun sonucunda da insanlarda sabırsızlık duygusu gelişmeye başlıyor. Kişiler bunun yerine biraz daha uğraş gerektiren hobilerle ilgilenerek, kitap okuyarak, resim yaparak, etkinliklere katılarak psikolojik sağlıkları için fayda sağlayabilirler.

Dijital dünyadan uzaklaşmak için sanatsal etkinliklere yönelmek doğru mudur?

Dijital dünyadan aniden kopmak pek mümkün değildir. Çünkü dijital dünya hayatımızın bir parçası durumundadır. Aniden bir kopmanın yaşanmasını önermiyoruz. O yüzden de dengeli bir biçimde kullanılması daha doğru olur. Dijital dünyanın ve gerçek hayatın ölçülü kullanılması gerekiyor. Sanatsal faaliyetlere zaman ayırmak gerçek hayattan aldığımız doyumunu artırır.

Sanatı hayatının bir parçası yapan kişilerde ne gibi özellikler olur?

Belli bir psikolojiden ziyade farklı düşünebilme avantajları oluyor. Sanatsal etkinlikler ile uğraşmış olan kişiler bir olay veya duruma tek bir bakış açısıyla değil birden fazla bakış açısıyla yaklaşıyor. Basmakalıp düşüncelerin dışına çıkabiliyor. Özgün düşünceler ve duygular üretecek kadar üstün bir yeteneğe sahip oluyor. Bu da kişinin mutlu olmasının ve doyuma ulaşmasının bir yolu oluyor. Kendini değerli hissediyor.

Günümüzde gençler sağlıklı bir psikoloji ile hayata nasıl bağlanabilirler?

Çoğu gencimiz sürekli olarak sosyal medyada vakit geçirdiği için hayatı ondan ibaret sanıyor. Bu yüzden de hayatın gerçeklerini kabullenmekte zorluk yaşıyor. Sosyal medyada kendilerini daha aktif hissedip daha iyi ifade ediyor. Fakat yüz yüze gelince gençlerde bir tıkanıklık söz konusu oluyor ve içe dönüklük görülüyor. Zorluk çekilen konularda psikolojik destek alınabilir.

Düzenli bir yaşam tarzı alışkanlığı kazanmak, yürüyüş ve yüzme gibi spor aktiviteleri yapmak, bir hobiye ya da sanat dalına vakit ayırmak, uyku saatlerine dikkat etmek sağlıklı bir psikoloji için başlangıç olabilir. Ayrıca alkol ve sigara tüketiminden uzak durmak, sağlıklı beslenmeye özen göstermek, sosyal medya ve internet kullanımını sınırlandırmak, kitap ya da gazete okumak, müzik dinlemek ve gevşeme egzersizleri yapmak da psikolojik sağlığımızı korumak için önemli noktalar.

Günümüz gençlerin spor ve sanattan uzaklaşarak dijital dünyaya yönelmesi sonucunda kişilerde psikolojik bozukluklar meydana gelir mi? Gelirse bu bozukluklar neler olur?

Sanal dünyaya alışmaktan kaynaklanan gerçeklikten korkmak durumu tabii ki de psikolojik bir rahatsızlıktır. Ama bu spor ve sanatsal faaliyetlerden uzaklaşan kişilerin psikolojilerinin bozuk olduğu anlamına gelmiyor. Bir insan illa ki spor yapmak veya resim, müzik gibi sanatlarla uğraşmak zorunda değildir. Bazıları dijital dünyada içerik üreterek kendisini tatmin ediyordur, bazılarıysa oyun oynayarak. Bu bağımlılık derecesinde olmadığı sürece insana faydası olabilir. Kişi bu faaliyetlerden sağlıklı bir doyum alabiliyorsa bunda büyük bir sakınca yoktur.

Muhabir: Ahmet Hamza Mizan İzci – 12 Gazetecilik
Foto Muhabir: Esra Kaya - 11 Gazetecilik

80 yıldır bakıra şekil veriyor

Gelenek ve görenekler bizi yaşatır, bir tutar ve ileriye taşır. Gelenek deyince ilk akla gelen şehirlerdendir Şanlıurfa. Biz de geleneklerimizden biri olan bakır işçiliğine gönül vermiş Hacı Mustafa Oğuzhan ustamızla sohbet ettik.

Memleket geleneği olarak çocukların bir ustaya çırak verildiği dönemde, “Eti senin, kemiği benim” diyerek vermiş babası Oğuzhan ustayı bir bakır ustasına. Çok küçük yaşta bakırla tanışan ustamız hem gönlünü hem de 80 yılını vermiş bu işe.

Bakır ustası olana kadar, çırakların kahveye gitmesinin, sigara gibi kötü alışkanlıklara başlamasının ve kötü çevre edinmesinin yasak olduğunu söylüyor Oğuzhan ustamız. Günlük hayatı ve yılları iş ve ev arasında geçmiş. Bu süreçte 2 tane çırağı da yetiştirip usta yapan Oğuzhan ustamız bakırda olan lezzetin başka hiçbir şey de olmadığını ve bunu sadece o eski lezzeti tadanların bileceğini söylüyor.

En çok satılan bakır eşyaların kazan, leğen, teşt, tas, tepsi ve cezve olduğunu anlatan ustamız son zamanda turistlerin bu sanata ilgi göstermemesinden de yakınıyor.

Ustamız son olarak bu işin zor bir zanaat olduğunu ve yapacak kişilerin güçlü, kuvvetli, ahlaklı ve bu işe meraklı olmasının gerekliliğini de ifade ediyor.

Muhabir: Sidra Uгла - 9 Gazetecilik
Foto Muhabir: Gönül Aval - 9 Gazetecilik

Şanlıurfa'da Bakır Sanatı

Şanlıurfa bakır işleri “dövme çekiç” tekniğiyle ün salmıştır. Urfalı bakırcı ustalarının bu teknikteki maharetlerinin tartışılmaz olduğu söylenmektedir. Son zamanlarda bazı genç ustalar tarafından “Kabartma Çekiç” tekniğine yönelinerek turistik amaçlı, tarihi yerleri ve özel amblemleri konu alan kabartmalı tepsiler, cezveler yapılmaya başlanmıştır. Bu el sanatı tarih boyunca farklı şekillerde ve bakırcı ustaları tarafından özenle hazırlanarak el işçiliği ile yapılmaktadır. Urfalıdaki tarihi geçmişi çok eskilere dayanan bakırcılık sanatı 1960'lı yıllara kadar önemini korumuş, Kazancı Pazarı ve Hüseyiniye Çarşıları'ndaki dükkânlarda çok sayıda usta tarafından sürdürülmüştür. 1960'lı yıllarda alüminyum, plastik ve daha sonraları çelikten imal edilmiş fabrikasyon türü mutfak gereçlerinin piyasaya hakim olması ile bu sanat önemini yitirmiştir. 1950'li yıllarda 100 iş yerinde 300 usta ve kalfa ile sürdürülen bakırcılık sanatı günümüzde 10 işyeri ve 30 civarında usta ile sürdürülmeye çalışılıyor.

SALİH AIŞEOĞLU'NA SAYGI VE MİNNETLE...

Hayirsever iş adamı Salih Aışeoğlu 13 Mayıs 2023 tarihinde aramızdan ayrıldı. Hayirseverliği ve sıcakkanlı olması ile tanınan Salih Aışeoğlu, iş hayatına küçük yaşlarda atılmış biriydi. Çocuk yaşlarda başladığı çalışma hayatına ömrünün son günlerine kadar devam etmişti. Çalışmasının ve emeklerinin karşılığında kazandığının sadece kendisi için olmadığını şuurlunda bir insan olarak yaşayan Aışeoğlu, kazancını paylaşmayı, hayır yapmayı bilen, paylaştıkça çoğalan mutluluklara ortak olan bir insandı.

Onu hafızalarımıza kazıyan yönü kesinlikle hayirsever olması ve ikramı çok sevmesiydi. İhtiyaç sahibi ailelere yaptığı yardımlar, öğrencilere maddi-manevi desteklerde bulunması, gerçekleştirdiği fidan dikim kampanyası ile şehrimize katkıları ve işyerinden alışveriş yapanlara mutlaka ikram ettiği şeker ve çikolatalar onun hafızalarımızdan asla silinmeyecek yönleriydi. Özellikle okulumuzdaki öğrencilere desteklerini asla unutmuyacağız...

İlkokul mezunu olan Salih Aışeoğlu, küçük yaşlardan itibaren çalışmaya başlamış, önce küçük bir bakkal dükkânında çalışmış ardından çalışma hayatına fırında devam etmiş... Bir süre sonra bir girişimde bulunmak istemiş ve oduncu pazarında küçük bir dükkân kiralarak zamanla işlerini büyütmüş. Kiracı olarak girdiği oduncu pazarında günde on beş saat çalışarak odunculuk ve kömürcülükte zamanla bilinen, tanınan bir esnaf olarak dört dükkân sahibi olmuştur. Bu çalışma ve gayretlerinin neticesinde kazancı artarken hayır işlerini de artırmıştır.

Şanlıurfa'da doğalgaz kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte odun ve kömüre talep düşmüştür. Bunun üzerine gıda sektörüne yönelmiştir. Türkiye'de trend olan gross market modelini Şanlıurfa'ya kazandırmıştır.

Market sektöründe Şanlıurfa'ya ilkleri kazandırmıştır. Beş bin metrekare alanıyla kurduğu markette insanların rahatça ve huzurla alışveriş yapabilmesini sağlamıştır. Şanlıurfa'da ilk olarak bir markette soğuk oda uygulamasını başlatmıştır. Bu yatırımı ile şehrimize önemli bir istihdam alanı sağlamıştır.

İlerleyen yaşına rağmen çalışkanlığından taviz vermemiştir. Mütevazı bir kişiliğe sahip olan Salih Aışeoğlu, işyerine sabah erkenden gidip temizlikte personeline yardımcı olmuştur. Müşteriler ile iç içe olup onlarla sohbet etmeye özen gösteren Aışeoğlu, müşterilerini hiçbir zaman ikramsız bırakmamıştır. Müşterilere ve özellikle çocuklara şeker ve çikolata ikram ederek onların yüzlerinde küçük de olsa bir tebessüm görmek istemiştir.

Salih Aışeoğlu, 4 erkek ve 4 kız çocuğunun tamamını okutmuştur. Bir kızının mühendislikten mezun olmasının ardından Gross marketi bu kızıyla birlikte yönetmişlerdir. Salih Aışeoğlu, çocukları arasında ayırım yapmamış ve eşitlikçi bir yaklaşımla kız çocuklarına hem okul okumalarında hem de iş sahibi olmalarında destek sağlamıştır. Bir çocuğunun Çapa Tıp Fakültesi'nden mezun olmasıyla çocuklarına ve eğitime olan inancı daha da artmıştır. Okumaya değer veren kişiliğiyle öğrencilere yardım etmek konusunda bir an tereddüt etmeden hayır ve yardım faaliyetlerini okullarda yoğunlaştırmıştır.

Vefatının ardından yurt içinden ve yurt dışından birçok hayır kuruluşunun yetkilileri tarafından yayınlanan mesajlarla anılması ve bu mesajlarda Aışeoğlu'nun hayirsever olduğu vurgusu onun ne kadar paylaşımcı ve merhametli bir insan olduğunun ispatı olsa gerek...

Okulumuzun öğrencilerine de yardımlar ulaştıran Salih Aışeoğlu hafızalarımızdaki yerini yardımsever kişiliğiyle her zaman koruyacak. Hayatını çalışkanlığa, eğitime ve yardımseverliğe adayan bu müstesna insanı rahmet, dua, saygı ve minnetle her zaman anacağız. Eğitime verdiği desteklerden dolayı teşekkürlerin en büyüğünü hak eden değerli insan Salih Aışeoğlu'nun mekânı cennet olsun...

Evde Bitki Yetiştirmenin Faydaları

Bambu Palmiyesi

Areka Palmiyesi

Ficus

Menekşe

Sarmaşık

Bitkileri çoğu zaman evlerimize gorsel olarak güzellik katmak için kullanırız ancak unutmayın fiziksel ve duygusal sağlığımızı iyileştirmek ve olumlu enerji yaratmak için bitkilerin yararları sandığınızdan daha fazladır.

Evde bitki yetiştirmek pek çok insan için bir hobi olarak kabul ediliyor. Ancak hobi olmasının yanı sıra insanlara faydaları da bulunan evde bitki yetiştirmekle ilgili detaylara değineceğiz.

Bitkiler Zihin Sağlığına İyİ Geliyor

İnsan yaşamını olumsuz etkileyen durumların neden olduğu stres halini ortadan kaldırmannın en kaliteli yolu bitkilerdir. Sevgi ve mutluluk gibi olumlu duyguların ortaya çıkmasına katkı sağlayan bitkileri yaşam alanınızın farklı noktalarına yerleştirmelisiniz. Renkleri ve Şekilleri sayesinde her insanın mutlu olmasını sağlayacak birer detay olan bitkiler sayesinde zihninizi boşaltabilirsiniz.

Bitkiler Havayı Temizliyor

Bitki yetiştirmek oldukça özel bir hobi olurken insanların yaşam alanında çok değerli dönüşümlere de kapı aralar. Bu konuda en dikkat çeken durum hava kalitesinin temizlenmesidir. Özellikle yeşil yapraklı bitkilerin ortamdaki karbondioksiti oksijene çevirmesi insan sağlığı açısından oldukça önemlidir. Dikkat edilmesi gereken nokta ise, uyuduğunuz odada bitki bulundurmamak.

Evinizdeki hava kalitesini arttırmak istiyorsanız, bu konuda size faydalı olabilecek bitkileri Şu Şekilde sıralayabiliriz:

Bambu palmiyesi: Bakımı kolaydır ve formaldehit düzeyini (bakterileri öldürücü bir madde ve koruyucu olarak yaygın olarak kullanılan kimyasal bir ürün) düşürür.

Areka palmiyesi: Hem ev hem de ofis için harika olan bu bitki yavaş büyür, fazla suya ihtiyaç duymaz ve havayı temizlemede mükemmel yapraklara sahiptir.

Ficus: Kimyasalların havasını temizlemek için bir favori olan bu bitki, farklı Şekilleri, gövdeleri ve ebatları ile çok yönlü bir görünüme sahiptir.

Bitkiler Mutluluk Kaynağı

Bitkilerle konuşarak pozitif enerji yüklenebilirsiniz. Ayrıca yaşam alanınızdaki olumsuzlukların toprak tarafından çekilmesi sayesinde daha mutlu anlara kapı aralayabilirsiniz.

Hassas bir kişiyse ve yaşayan şeylerin pozitif ve negatif enerjisi verdiğini hissediyorsanız, menekşe ve sarmaşık sizin için idealdir.

Menekşe: Evinizde çatışma ve çelişki varsa huzuru korumaya ve stres azaltmaya yardımcı olacaktır.

Sarmaşık: Sarmaşıkların evinize iyi bir şans getirdiğine inanılır.

Bitkiler Ses Yalıtımı Sağlıyor

Bitki yetiştirmek pek çok insanın bilmediği bir şekilde ses yalıtımı sağlamayı başarır. Bu nedenle de bina girişlerinde, ev ya da iş ortamında bitkilere yer vermenizi öneriyoruz. Özellikle de dışarıdan gelen ses ve gürültüyü engellemede bitkilerin mucizevi etkilerinden faydalanmaya başlayın!

Konsantrasyonumuzu Artırıyor

Saksı çiçekleri ya da salon bitkileri yetiştirmek yaşamınızda çok ciddi dönüşümleri beraberinde getirir. Bu nedenle de bitkilerin ne tür etkiler ortaya çıkaracağına bakıldığında konsantrasyon da ilk sıralarda gelmektedir. Havayı temizleyen bitkiler insanların motivasyonunu da yüksek seviyelere taşır.

Biberiye: Sağlığınız için iyi olan birden fazla özelliği vardır, bunlardan biri de hafızanızı geliştirmektir.

Limon otu: Zihinsel odaklanmayı sağlar, üzüntü ve uykusuzluğa yardımcı olur.

Marshmallow bitkisi: Tam bir yatıştırıcı bitkidir. Hafızanızı iyi durumda tutmanıza yardımcı olan bir madde içerir.

Bitkiler Rahatlık Veriyor

Bitki beslemenin en büyük avantajlarından bir tanesi de rahatlamaya imkân tanınmasıdır. Psikolojik olarak rahatlamayı sağladığı gibi bu etkiyi fiziksel anlamda da yaşamınızı sağlar. Bitki besleyen insanların güne daha dinamik başlangıçlar yaptıklarından söz edilebilir.

Anksiyete zamanlarında, doğanın güzelliğinden faydalanarak size yardımcı olacak bitkiler yetiştirebilirsiniz.

Sarı kantaron: Antibiyotik ve inhibitör içerdiğinden, bu bitki depresyon, anksiyete ve uykusuzluğu tedavi etmek için önerilir.

Çarkıfelek: Bu bitki yatıştırıcı bir etkiye sahiptir, rahatlamayı teşvik eder ve anksiyete belirtilerine yardımcı olur.

Kedi otu: Bu bitki, stres seviyelerini azaltmaya, uykuya dalmanıza, kalp atış hızınızı sabitlemenize ve üzgün veya keyfiniz olmadığında kendinizi daha iyi hissetmenize yardımcı olur.

Biberiye

Limon Otu

Marshmallow Bitkisi

Sarı Kantaron

Çarkıfelek

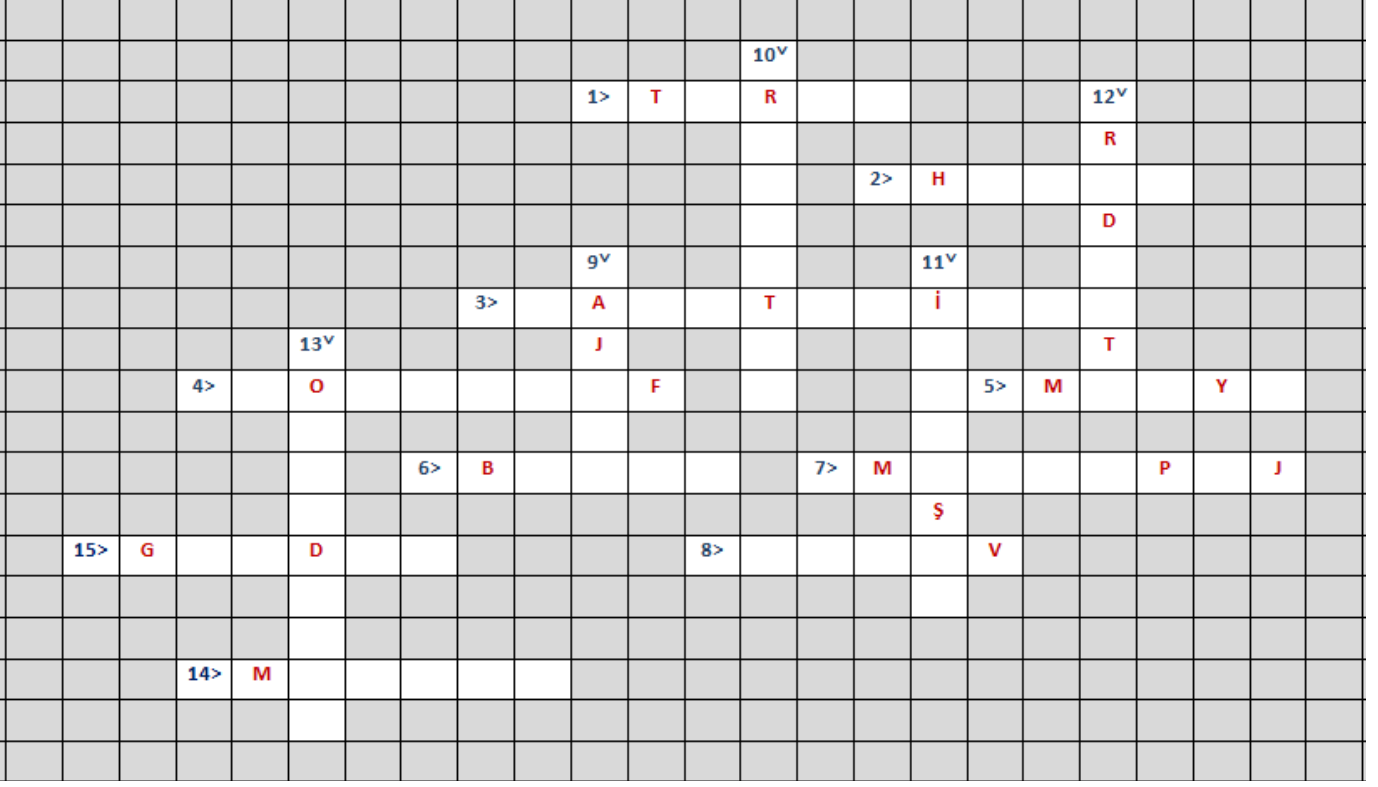

Kedi Otu

Bitki beslemek hobiniz olsa da bu hobiyi yaşamınıza anlam ve fark katmak adına tercih edebilirsiniz. Özellikle rengârenk dokuları ve muhteşem kokuları ile sizleri cezbedecek salon bitkileri seçebilirsiniz.

KARE BULMACA

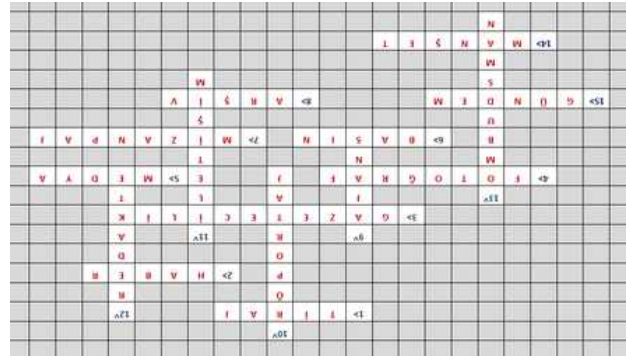

Soldan Sağa

1. Gazete, dergi, kitap gibi şeylerin bir basılıştaki adedi.
2. Ülkede ve dünyada son gün ya da günlerde yer alan olaylarla ilgili olarak basın, yayın ve iletişim organlarıyla kamuya iletilen her türlü bilgi.
3. Gazetecinin yaptığı iş, gazetecinin uğraşı, mesleği.
4. Makineyle elde edilmiş görüntüyü, ışığa duyarlıklı cam, kâğıt gibi bir yüzey üzerine özel araçla geçirme, saptama yöntemi.
5. Radyo, televizyon, gazete ve dergiler gibi basın yayın organlarının tümünü kapsayan ortak ad, kitle iletişim araçları.
6. Gazete, dergi gibi belirli zamanlarda çıkan yayınlarla haber ajansları ve bunların sahipleriyle çalışanlarının tümü.
7. Gazete, dergi, kitap gibi yayınlarda sayfa düzeni.
8. Aynı tür dosyaların saklandığı, muhafaza edildiği yer, belgelik.
14. Bir gazetenin adının altında, ilk sayfasının en üst bölümünde, önem verilen bir haberin iri harflerle konulan başlığı.
15. Günün öne çıkan konusu ya da konuları.

Yukarıdan Aşağıya

9. Haber toplayıp yayma işiyle uğraşan kuruluş.
10. Bir radyo ya da televizyon habercisinin bir konuyu inceleyip araştırarak hazırladığı ya da bir kimseyle görüşme biçiminde sunduğu program.
11. Kişiler arasında, duygu, düşünce, bilgi, haber alışverişi.
12. Yazılmış bir metni dil, anlatım, içerik vb. yönlerinden gözden geçirip düzelterek yayıma hazır duruma getirme.
13. Kitle iletişim araçlarıyla ilgili şikayetleri ve bir takım teşebbüsleri ele alıp değerlendiren ve bunlara her iki taraf için de tatmin edici çözümler bulan kişi, kamu denetçisi.

Etkili ve Kalıcı Öğrenmek Mümkün

Bozan Bozkurt
PDR Öğretmeni

Muhabir: Bahar Bulut
11 Gazetecilik

Foto Muhabir: Esra Kaya
11 Gazetecilik

Okulumuz Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmeni Bozan Bozkurt, etkili öğrenme yöntemleri ve kalıcı öğrenme teknikleri ile ilgili bilgi verdi. Lise öğrencilerinin kalıcı öğrenebilmesi için özel tekniklerin olduğuna değinen Bozkurt, her öğrenciye uygun bireysel çalışma planı sunmanın ve zeka türünü belirleyerek o zeka türüne uygun bireysel materyal hazırlamanın önemini dile getirdi. Psikolojik Danışman Bozkurt öğrenmede bireysel farklılıklara dikkat çekerek bazı öğrencilerin soyut anlatımlarla öğrendiğini, bazı öğrencilerin somut örneklerle ihtiyaç duyduğunu söyledi. Bozkurt, “Etkili ve kalıcı öğrenmede bireysel farklılıklar vardır. Kinestetik zekaya sahip öğrenci spor, dans veya diğer fiziksel aktivitelerde kalıcı öğrenebilir. Müzikal zekaya sahip öğrenci ise ritimsel etkinliklere ihtiyaç duyar. Dil zekasına sahip öğrenciler iyi bir konuşmacı ve yazar olabilirken mantıksal zekaya sahip öğrencinin problem çözme becerisi gelişmiştir. Kişilerarası zekası gelişmiş öğrenciler sosyal yöntemlerle; doğacı zekası gelişmiş öğrenciler ise hayvanları, bitkileri ve diğer canlıları işin içine katarak anlama yeteneğini geliştirir” dedi.

Ders türlerine göre öğrenme yöntemleri değişir

Ders türlerine göre değişebilen öğrenme yöntemlerine değinen Bozkurt, “Soyut derslerin öğrencilere uygun şekilde somutlaştırarak anlatılması gerekebilir. Örneğin soyut olan tarih dersi filmlerle, resimlerle ya da küçük materyallerle somutlaştırarak anlatabilir. Aynı şey matematik dersi için de gerekebilir. Matematik soyut kavramlardan oluştuğu için anlaması zorlaşabiliyor ama günümüz dijital teknolojilerini kullanarak matematiği de somutlaştırma şansı kullanılabilir” diye konuştu. Bozkurt, her derse ve dersin konusuna göre teknikler geliştirilebileceğini ifade etti.

Zeka türlerine göre öğrenme teknikleri

Görsel zeka, işitsel zeka ve sözel zeka gibi Gardner'ın 8 zeka türü olduğunu ifade eden Rehberlik Öğretmeni Bozkurt, her bir öğrenme şekline göre ayrı tekniğin kullanılması gerektiğinin altını çizdi.

İşitsel zekası yüksek olanların daha çok dinleyerek, görsel zekası iyi olanların daha çok gezip gözlemleyerek öğrenmelerinin kolaylaşacağını söyleyen Bozkurt, “Doğacı zeka türünde doğayla ilişkili konular daha kolay öğreniliyor. Kısa, öğrenme düzeyinin farklı olması zeka türleriyle ilgilidir. Öğrencinin zeka türünü keşfederek ve bu zeka türüne göre öğrenme yöntemleri hazırlayarak daha kolay ve kalıcı öğrenme sağlanabilir” şeklinde konuştu.

Çalışma tekniklerini bilmek başarıyı nasıl etkiler?

“Bir yola çıkmadan önce, o yolun nasıl gidileceğini, o yolda nelerle karşılaşacağını bildiğinde ilerlemek kolaylaşır. Çalışma tekniklerini bilmek de bunun gibidir” diyen Bozkurt, ders çalışma konusunda çalışma tekniklerini bilen öğrencinin her zaman bir adım önde olduğunun altını çizdi. Teknik bilmeyen ve zekasına uygun olmayan yöntemleri kullanan öğrencinin istediği başarıyı yakalamada sürecinin uzayabileceğini belirtti.

Lise öğrencilerinin çalışma planı nasıl hazırlanıyor?

Psikolojik Danışman Bozkurt liseli öğrencilere nasıl çalışma planı hazırladıklarını şöyle anlattı: “Genelde öğrencilere önce boş taslak veriyoruz. Ardından ders çalışma planında nelere dikkat edildiğini, hedeflerine göre günde kaç saat çalışması gerektiğini anlatıyoruz. Öğrencinin kendi programını kendi hazırlamasını istiyoruz. Derslere, eğlenceye ve diğer etkinliklerine ne kadar süre ayıracağını öğrenci belirliyor. Öğrencinin öğrenme türü ve yeteneğine göre rehberlik yapıyoruz. Her öğrenciye aynı programı vermek uygun olmaz. Çünkü her öğrenci aynı başarıyı elde etmek için aynı sürede öğrenemeyebilir.”

HENÜZ KEŞFEDİLMEMİŞ DEV HAYVANLAR OLABİLİR Mİ?

Uzunluğunun 120 metreden fazla olabileceğini tahmin ettikleri bu yaratık, sifonofor olarak bilinen dünyadaki en uzun canlı.

İnsanların 2020 yılında bile 45 metrelik bir canlı keşfettiği düşünüldüğünde, bu sorunun cevabı; kesinlikle evet.

Araştırmacılar, 2020 yılında, ilk kez şu ana dek bilinen en uzun hayvanı keşfettiler. Avustralya açıklarındaki bir derin deniz kanyonunda görülen yaratık, yaklaşık 150 metre uzunluğa sahip bir sifonofordu. Bu tür grubunun her üyesi, bir mercana benzeyen ama okyanusta serbest halde yüzen uzun, ip benzeri bir koloni oluşturmak üzere birbirine bağlanan ve 'zooid' adı verilen çok sayıda küçük hayvandan oluşur.

İnsanların bu devasa sifonoforu görmesinin böylesine uzun zaman aldığı hesaba katıldığında, hemen şu soru akla geliyor: İnsanların henüz keşfetmediği daha fazla devasa hayvan olabilir mi? Yanıt kesinlikle evet. Bilim insanları hâlâ dünyadaki yaşamı öğreniyorlar ve sifonofor, insanların son yıllarda keşfettiği birkaç dev canlıdan yalnızca biri.

Derin Denizler Henüz Bilinmiyor

Kaliforniya'daki Monterey Bay Akvaryumu'na göre sifonoforlar yüzeyin yaklaşık 700 ile bin metre altında yaşıyor. Ancak bilim insanlarının yeni devasa yaratıklar bulmak için her zaman bu kadar derine inmeleri gerekmiyor. Çünkü 2011 yılında, daha önce bilinmeyen bir balina türü Yeni Zelanda sahiline vurdu. Bilim insanları bu balınayı, dev gagalı balina ailesinin yeni bir üyesi olarak tanımladılar. Bu örgüte göre gagalı balinalar; ender biçimde canlı haldeyken görülen ve pek bilinmeyen bir derin dalıcı balinaları grubudur.

Kalıntılar Sayesinde Keşfedildiler

İnsanlar hala Dünya'nın jeolojik tarihini inceliyor ve fosil kayıtlarında daha önce bilinmeyen devler buluyor. Yakın zamanda keşfedilen devlerin başında: dev, uzun boyunlu otoburlar olan 'Titanosaur' adı verilen bir grup süper kütleli Sauropod dinazor var.

Londra'daki Doğa Tarihi Müzesi'nde paleontolog olan Paul Barrett, "Bu hayvanlardan birinde, potansiyel olarak altı veya yedi yetişkin Afrika filinde olduğuyla aynı miktarda etten bahsediyoruz." diyor.

En büyük titanozorlardan bazıları nispeten yakın zamanda Arjantin'de keşfedildi. Boyutları hakkında devam eden bazı bilimsel tartışmalar var, ancak tüm titanozorların en ağır ve en büyüğü muhtemelen Argentinosaurus'du.

Londra Doğa Tarihi Müzesi'ne göre, 1993 yılında keşfedilen Argentinosaurus'un kemikleri, 35 m uzunluğunda ve 70 metrik ton ağırlığında olduğunu gösteriyor. Ancak, yeni boyutlarda rakipler hala ortaya çıkıyor. 2014 yılında daha büyük ölçülere sahip olan Patagotitan Mayorum keşfedildi. 60 metrik ton aralığında ve yaklaşık 37 metre uzunluğa sahip olduğu anlaşıldı.

2021 yılında araştırmacılar daha da büyük olabilecek başka bir titanozor keşfettiklerini duyurdular; ne var ki fosili henüz tam olarak toprak üstüne çıkarmadılar.

Fosillerin Zorunlu Oluşum Süreci

Soyu tükenmiş dev hayvanlara dair kanıtlar her zaman ortaya çıkmayabilir. En büyük dinazorun en üst noktası olan Argentinosaurus, yalnızca bir düzine kemikten oluştuğu biliniyor.

Hayvan kalıntılarında günümüzde ulaşabilmemiz için belirli şartların oluşması gerekir. Bu şartlardan bazıları şu şekildedir: Bir hayvanın kayaların içinde korunması için, pek çok şeyin yolunda gitmesi gerekiyor. Mesela, hayvanın kemiklerinin çamur ya da kum gibi doğru koşullar içerisinde hızlı bir şekilde bütünüyle gömülmesi ve bu kalıntıların bir yırtıcı hayvan tarafından yenmemesi, dışarı çıkarılmaması ve zamanla aşındırılmaması gerek. Barrett, "Bir sauropod iseniz ve 30 metre boyundaysanız, tek seferde gömülme şansınız aslında oldukça düşüktür. Muhtemelen her zaman bir parçanız dışarıda kalır." diyor. Büyük hayvanların nasıl büyüyeceklerinin ve yine de yerçekimi ağırlığı altında kendilerini destekleyebileceklerinin ve devasa bedenlerini hareket ettirmek için yeterli enerjiyi elde edebileceklerinin bir sınırı olmalı. Barrett, dinazor keşiflerinin büyüklük açısından büyük bir sıçrama yaptığını görmekten çok şaşıracağını, ancak paleontologların daha önce şaşırıldığını söylüyor. Barrett, "Bu sınıra yakın olduğumuzu söylemek istemiyorum çünkü yarın birileri daha büyük bir şey bulabilir." diyor.

Hazırlayan Muhabir: Fatma Nur İzol - 9 Gazetecilik

Sauropodın şimdiye kadar bulunan en büyük üyesi 37 metre (baştan kuyruğa) uzunluğundadır.

Argentinosaurus, şimdiye kadar yaşamış en iri kara hayvanlarından biri idi ve otçul bir dinozordu.

TEMEL İLK YARDIM BİLGİSİ

Kaynak: KIZILAY

Bildiğimiz üzere doğal afetler veya ani olaylar sonucunda çok sayıda can kaybı meydana gelir. Olayın gerçekleştiği ilk anda yapılması gereken ilk yardım uygulamaları bu gibi durumlarda büyük öneme sahiptir. Can kaybının fazla olması çoğu zaman ilk yardım uygulamalarının bilinmemesi nedeniyle.

Elde edilen verilere göre deprem en çok zarar veren doğal afetlerden birisidir. Ayrıca trafik kazaları da can kayıplarıyla sonuçlanabilen olumsuz durumlardandır. Deprem gibi afetlerde ya da kaza anında yaralıya müdahalede ilk yardımı iyi bilmek hayat kurtarabilmek açısından son derece önemlidir.

Okuyucularımız için gerekli ilk yardım bilgilerini derledik.

İlk Yardım Nedir?

Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalardır.

İlk Yardımı Kim Uygular?

Hasta/yaralıya tıbbi araç ve gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle, sağlık ekibi gelinceye kadar, ilaçsız uygulamaları yapan, konuyla ilgili eğitim sonunda ilk yardımcı sertifikası alan kişilerdir.

İlk yardımın öncelikli amaçları yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesini sağlamak, hasta/yaralının durumunun kötüleşmesini engellemek ve iyileştirmeyi kolaylaştırmaktır.

İlk Yardım Temel Uygulamaları

Koruma:

- Olay yerinde olası tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturulur
- Kazaya uğrayan araç mümkünse güvenli bir alana alınmalıdır
- Olay yeri görünebilir biçimde işaretlenmelidir
- Meraklı kişiler olay yerinden uzaklaştırılmalıdır
- Kazaya uğrayan aracın kontak anahtarı kapatılmalıdır
- Sigara içilmemelidir ve içilmesine izin verilmemelidir
- Gaz varlığı söz konusu ise, zehirlenmelerin önlenmesi için gerekli önlemler alınmalıdır
- Gaz tüpünün vanası kapatılmalıdır, ortam havalandırılmalıdır
- Kıvılcım oluşturacak ışıklandırma veya çağrı araçlarını kullanımına izin verilmemelidir
- Hasta/yaralılar yerlerinden kıvıldatılmamalıdır
- Hasta/yaralılar yaşam bulguları yönünden değerlendirilmelidir
- Kanamalı durumlarda mutlaka Hepatit B, C, HIV/AIDS gibi hastalıklara karşı korunmak için eldiven giyilmelidir

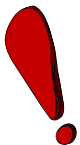
Bildirme: En hızlı şekilde gerekli yardım kuruluşlarına (112) haber verilmesi aşamasını kapsar.

112 arandığında kesin yer ve adres, kim, hangi numaradan arıyor, olayın tanımı, hasta ya da yaralı sayısı, durumu, nasıl bir yardım aldıkları açıklanmalıdır.

Kurtarma: Olay yerinde hasta/yaralılara müdahale hızlı ancak sakin ve bilinçli bir şekilde yapılmalıdır. Hasta/yaralının durumunun değerlendirilmesine bağlı olarak ilk yardım yapılmalıdır. Eğer ilk yardım bilinmiyorsa asla hasta/yaralıya dokunulmamalı ve kıvıldatılmamalıdır.

İlk yardımcının müdahalede yapması gerekenler

- Hasta/yaralının durumunu değerlendirmek
- Hasta/yaralının korku ve endişelerini gidermek
- Hasta/yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişileri organize etmek
- Hasta/yaralının durumunun ağırlaşmasını engellemek için gerekli müdahalede bulunmak
- Kanama, kırık, çıkık ve burkulma vb. durumlarda yerinde müdahale etmek
- Hasta/yaralının yarasını görmesine izin vermemek
- Hasta/yaralıları hareket ettirmeden müdahale yapmak
- Hasta/yaralıların en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevkini sağlamak (112)

Ancak herhangi bir tehlike yok ise hasta ya da yaralı yerinden kıvıldatılmamalıdır!

Doğal Afetler

Dünyamız var olduğundan itibaren sürekli değişim ve dönüşüm halinde. Yeryüzü, deprem ve yanardağ gibi doğa olaylarıyla şekillendi ve bu değişim günümüzde de devam ediyor. Dünyamızda doğal olarak meydana gelen afetlere karşı insanoğlu bilinçli olursa ve gerekli tedbirleri alırsa bu değişimlerden en az şekilde etkilenir ve bu süreci en az zararlı atlatır.

Her gün, mevcut ekolojik dengenin bozulması sonucu doğal felaketler oluşturabilen jeolojik süreçler yaşanıyor. Ancak bu olaylar, insan nüfusunun yoğun olduğu bir alanda gerçekleşirse can ve mal kayıplarına yol açarsa “felaket” olarak tanımlanıyor. İnsanlar üzerinde şok tesiri bırakabilen doğal afetler aynı zamanda travmalara yol açıyor; sakatlanma, yaralanma, ölüm gibi sonuçlar doğuruyor.

Bu tür olaylar son yıllarda artış gösteriyor. Doğal afetlerin önceden tahmin edilememesi ve aniden meydana gelmesi, doğal afet tehdidini ve etkilerine karşı insanların savunmasız olduğunu gösteriyor. Ancak insanlara düşen, doğal afet gerçeğini kabullenip hazırlıklı olmaktır. İnsan etkinlikleri sonucu ortaya çıkan doğal afetler, birtakım önlemlerle azaltılabilir veya etkilerinden korunulabilir. Örneğin; orman yangınlarına yol açan unsurlar ortadan kaldırılabılır, kuraklığı önlemek için daha fazla ağaç dikilebilir, depremden korunmak için dayanıklı binalar inşa edilebilir, kasırga yaşanan bölgelerde binaların çatıları dayanıklı hale getirilebilir.

Doğal afet; insanlara ve diğer canlılara zarar veren, can ve mal kaybına yol açan, kontrol edilemeyen doğal olayları içerir. Afetler çok kısa zamanda meydana gelir, başladıktan sonra ise insanlar tarafından engellenemez. Deprem, heyelan, çığ, sel ve don gibi bazı afetlerin sonuçları doğrudan ve hemen ortaya çıkar. Ama kuraklık gibi bazı afetlerin sonuçları ise uzun bir zaman sonra dolaylı olarak görülür. Doğal bir felaketin yayılım etkisi, olayın büyüklüğüne ve yerine bağlıdır. Afet, nüfusu yoğun bir bölgede gerçekleşirse hem can kaybı fazla olur hem de büyük hasar bırakır.

Mehmet Bükte
Coğrafya Öğretmeni

Doğal Afet Çeşitleri

Doğal afetler, jeolojik ve meteorolojik kaynaklı olmak üzere iki gruba ayrılır. Kaynağını doğrudan yer kabuğundan alan jeolojik doğal afetler; deprem, heyelan, yanardağ patlamaları gibi olaylardır. Atmosferdeki doğa olayları sonucunda meydana gelen meteorolojik doğal afetler ise; sel, fırtına, tayfun, kasırga, kuraklık, çığ, erozyon ve su taşkınları gibi olaylardır.

Jeolojik Doğal Afetler

Deprem: Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülkede büyük zararlara sebep olan deprem, yerkabuğu içinde meydana gelen fay kırıklarından açığa çıkan enerjinin dalgalar halinde yayılarak ani titreşimlere sebep olması ve bu titreşimlerin yeryüzünde sarsılmalar olarak hissedilmesi şeklinde oluşur.

Şehirleşme uygulamalarında yapılan hatalar, depremin etkisini daha ağır hissettirir. Depreme uygun olmayan yapılar, depremde en çok mal ve can kaybına yol açan faktörlerdir.

Heyelan: Özellikle yüksek ve eğimli bölgelerde, kayalardan veya toprak örtüsünden oluşan kütlelerin yerçekimi, su ve benzeri etkenler sonucu hareket etmesi olayıdır. Yeryüzünde çok sık yaşanan kütle hareketidir.

Yanardağ patlamaları: Dünyanın iç tabakasında bulunan erimiş kayaların (magma) yeryüzünün yüzeyinden dışarı püskürerek çıktığı coğrafi olaya yanardağ denir. Buralarda meydana gelen püskürme ve hareketlenmelere de “yanardağ patlamaları” adı verilir. Yanardağ patlamaları, onlarca kilometrelik alanlara yayılarak can ve mal kaybına sebep olabilir.

Meteorolojik Doğal Afetler

Sel: Meteorolojik doğal afetlerden olan sel, yüzeyi bir süreliğine tamamen ya da kısmen su altında bırakan, ani ve büyük su baskınlarıdır. Özellikle deniz, akarsu, göl gibi büyük su birikintilerinin aşırı suyla dolması sonucu ortaya çıkan sel baskınları, meydana geldiği bölgede can ve mal kayıplarına yol açabilmektedir.

Fırtına: Kuvvetli ve hızlı esen rüzgârın bölgede etki bırakmasıdır. Denizlerde ve okyanuslarda büyük dalgaların oluşmasına sebep olur. Fırtına, özellikle deniz kenarlarında yaşayanlar için tehlikeli bir doğa olayıdır. Denizdeki gemi, tekne ve yelkenlilere zarar verir, çatıları uçurur.

Çığ: Aşırı kar yağışı alan bölgelerde meydana gelir. Eski kar tabakasının yeni kar tabakasıyla karışmaması sonucu, hayvan veya insanların herhangi bir müdahalesi ya da bir ses ile büyük kar kütlelerinin yer değiştirmesi olayıdır.

Kuraklık: Bölgenin nem miktarında yaşanan dengesizlikler ve düşüşler sonucu yaşanan doğal afettir. Uzun zaman dilimlerinde meydana gelir. Kurak iklimlerin hâkim olduğu bölgelerde yaşam zorlaşır. Canlılar ve bitkiler nem eksikliğinden ve düzensiz yağışlardan fazlasıyla etkilenir.

Hortum: Kümüülüs bulutları ile bağlantılı olan hortum, silindirik şeklinde dönerek hareket eden bir rüzgâr türüdür. Bulutlardan yeryüzüne kadar uzanır. Yıkıcı gücü oldukça büyüktür.

Orman yangını: Doğal ya da insani sebeplerden ortaya çıkabilir. Ormanların kısmen veya tamamen yanması olayıdır. İnsanların attığı sigaralar, cam parçaları ve yanlış tarımsal uygulamalar sonucu ortaya çıkabilir.

Ülkemiz açısından bakacak olursak sonuç olarak ülkemiz yakın bir jeolojik geçmişe sahip olduğu için aktif fay hatlarının yoğun olduğu bilinmektedir. Bu da deprem başta olmak üzere diğer jeolojik kökenli afetlere sebep olmaktadır. Yakın zamanda yaşadığımız 6 Şubat tarihli bu gerçeği gözler önüne sermektedir. Deprem gerçeğinden kaçmak ve bu afeti engellemek mümkün değildir. Özellikle şehir planlamalarında yapılan hatalar, depreme uygun olmayan yapılar bu afetin etkisini daha da artırmaktadır. Bu perspektifle daha fazla sorumluluk bilincine sahip bir anlayışla deprem etkisini en az can ve mal kaybıyla atlatmak ümidiyle...

Eski Türklerde Kadın

Burak ınar
Tarih ğretmeni

Tarihin farklı çağlarında farklı medeniyetlerinde kadın ve erkek toplumda birçok rol üstlenmiştir. Bu roller, o toplumların eşitlik anlayışının ve özgürlük düşüncesinin bir yansıması olmuştur. Çoğu toplumun kadına dayattığı ev hanımı olma ve çocuk bakma gibi görevlerin eski Türklerde kadına biçilmiş bir değer olmadığı günümüzde büyük ölçüde anlaşılmıştır. Şöyle ki tarihte dönemine damga vurmuş olan büyük Türk devletlerindeki toplumsal yapının çağdaşı olan diğer devletlerden farklı olduğu ortadadır. Örnek verecek olursak, Hindistan toplumsal sınıfların son derece keskin sınırlar ile birbirinden ayrıldığı bir toplumdur. Öyle ki bu toplumsal sınıflar arası geçiş kesinlikle yasaklanmış ve hatta toplumsal sınıflar arası evliliklerin sonucu ölüm olmuştur. Parya (köle) olarak doğan bir kişi ölene dek kendi sınıfından daha yüksek bir sınıfa çıkması mümkün olamamıştır. Böylesi bir toplumsal anlayış içerisinde kadının yeri de hep geri planda kalmak olmuştur. Aynı dönemde Çin’de kız çocuklarına isim vermek yerine kızlar sayılarla ifade edilmiştir. Cahiliye dönemi Araplarında kız çocuğu bir utanç olarak görülmüş ve diri diri gömüldükleri olaylar tarihin karanlık sayfalarında yerini almıştır. Ancak eski Türk devletlerine baktığımızda ekonomiye veya soya dayalı bir toplumsal sınıfın bulunmayışı, kadının toplum içerisindeki statüsünün yüksek olmasında etkili olmuştur. Türkler temelde ataerkil bir millet olmalarına rağmen kadının toplum içerisinde üstlendiği roller çağdaşı olan diğer milletlerin kadınlarından daha üstün olmuştur. Öyle ki at binip, kılıç kuşanan ve hatta devlet yöneten Türk kadını Orta Asya bozkırlarından Anadolu topraklarına ve hatta Avrupa’ya kadar olan coğrafyada eşine az rastlanır yücelikte bir zarafetin ve gücün adı olmuştur.

İskitlerin tarihte önemli bir yere sahip olduğu şüphesizdir. Ancak amacımız Türklerde kadının yerini göstermek olduğu için bu topluluk içerisinde tarihe damgasını vurmuş bir isim üzerinde durmak istiyorum. Bu kişi Tomris Hatun’dur. Tomris Hatun, M.Ö. 6. yüzyılda İskitlere liderlik yapmış kadın bir hükümdardır. Pers krallığı bu dönemin en güçlü devletlerinden birisidir ve İskit topraklarını tehdit etmektedir. İskit topraklarını ilk istila girişimi başarısız olan Kros, Tomris hatuna evlilik teklifinde bulunmuştur. Ancak bunun bir hile olduğu anlayan Tomris hatun bu evliliği kabul etmemiştir. Bunun üzerine Kros, İskit topraklarına ikinci bir sefer düzenler. Bu sefer sırasında Tomris Hatun’un oğlu ve beraberindeki kuvvetler bir tuzağa düşürülerek öldürülmüştür. Bu olay üzerine Tomris Hatun’un şöyle bir yemin etmiştir: “Kana susamış Kros! Sen oğlumu mertlikle değil o içtikçe zıvanadan çıktığın şarapla öldürdün. Ama güneşe yemin ederim ki seni kanla doyuracağım!” İki ordu M.Ö. 529 yılında Seyhun Nehri yakınlarında karşı karşıya gelmiştir. Bir tarafta Kros liderliğindeki Pers kuvvetleri bir tarafta ise Tomris komutasındaki İskit kuvvetleri bulunmaktadır. Yaşanan savaş sırasında sayıca az olan İskitler Tomris Hatun’un stratejik dehası sayesinde büyük bir galibiyet kazanmışlardır. Bunun yanı sıra İskit topraklarını ele geçirmek için gelen Pers kralı Kros savaş sırasında canından olmuştur. Böylelikle Tomris Hatun oğlunun ölümü üzerine ettiği yemini yerine getirmiş ve Kros’un başını kan dolu bir fıçıya atarak “Hayatın boyunca kan akıtmaya doyamamıştın, şimdi seni kanla doyuruyorum” demiştir.

Kadın olması, barışçıl ve savunmayı ön planda tutan bir politika izlemesi Tomris Hatun'un düşmanları tarafından zayıflık olarak görülmüştür. Ancak o bu savaş ile Türk kadınının hiç de hafife alınmaması gerektiğini göstermiştir. Tomris Hatun bu başarısı ile uzun yıllar İskit topraklarını Pers işgalinden korumuştur.

Türk tarihinde bunun gibi birçok kadın hükümdara veya devlet yönetiminde etkili olmuş birçok kadına rastlamak mümkündür. Buradan hareketle Türklerin kadına verdiği değeri anlama imkanımız vardır. Tomris Hatun'un çağdaşı olan diğer pek çok toplumda bırakın devlet yönetmeyi, kadın bir mal gibi alınıp satılmıştır. Ancak Türklerde kadın hayatın her alanında erkekle eşit haklara sahip olan at binip kılıç kuşanan, avlanan, devlet yöneten bir statüye sahip olmuştur.

Aile kurumu içerisinde ise kadının yeri önemlidir. Türklerde toplumun temel taşı olan aile "oguş" kelimesi ile isimlendirilmiştir. Ailede kadın her şeyden önce erkeğin "evdeşi" yani ev arkadaşı olarak isimlendirilmiştir. Kadınlar eşleriyle birlikte ailenin bütün faaliyetlerine katılabilirdi. Yaşanılan evde dahil olmak üzere ailenin bütün mal varlığı eşlerin ortak malı olarak kabul edilmekteydi. Türk erkeleri eşlerine güzel, gösterişli anlamında "görklüm" diye, kadınlar ise kocalarına "bey" diye seslenirdi. Ev içerisinde hakimiyet kadına aittir. Ev işleri kadının günlük görevleri arasında yer almaktadır. Bozkırın çetin koşulları içerisinde erkek ve kadın birlikte hareket etmiştir. Aile ve toplum içerisinde önemli bir yere sahip olan kadınlara gösterilen saygı Türklerde kadının önemini göstermektedir.

Türklere ait birçok eserde erkeklerin birden fazla eşle evlendiğine dair bir işaret yoktur. Ayrıca Türk töresi gereği evlilikte kadının rızasına bakılırdı. Kadının rızası yok ise bu evlilik gerçekleşmezdi. Bunun yanı sıra kadının boşanma hakkı da söz konusu idi. Ancak keyfi bir şekilde evden gidemezdi.

Kocasının kendisine kötü davranması, aldatması gibi durumların yaşanması kadının boşanması için yeterli bir sebep olarak görülürdü. Evlilik kurumu içerisinde kadının aile evinden getirdiği çeyiz üzerinde kocasının hiçbir tasarruf hakkı yoktu. Bunun yanı sıra kadının kendine ait taşınır ve taşınmaz mal edinme hakkı söz konusudur. Buna örnek verecek olursak Türk hükümdarlarının eşlerinin kendilerine ait sarayları, köşkleri, hizmetlileri ve malları bulunurdu. Kocasını ölen kadınlar ise eşlerinin mirasçısı olmuştur. Ayrıca babalarının mirasçısı da olmuştur. Bunun en önemli örneği devlet yönetiminde görülmektedir. Hükümdar öldükten sonra hükümdarın eşi, kız ve erkek çocukları tahta geçme hakkına sahiptir. Türklerdeki kut inancına göre tahta hükümdarın soyundan gelen herkes aday olabilmektedir. Türk devletlerinde hükümdarların eşlerine "hatun" denilmiştir. Hatunlar eşlerine devlet yönetiminde yardımcı olmuşlar ve devletin yönetiminde görev almışlardır. Türk devlet yönetiminin önemli bir organı olan kurultayın daimi üyesi ve kurultayda söz sahibidirler. Hükümdar savaşa gittiğinde veya merkezden uzakta olduğu vakitlerde devleti yönetme yetkisi hatunlara aitti. Yapılan anlaşmalarda, yazılan emirlerin büyük çoğunluğunda hükümdarın yanında hatunları da geçmektedir. Hatta hatunun isminin geçmediği emirlerin ve anlaşmaların geçersiz sayıldığına dair kaynaklar da mevcuttur.

Yukarıda verdiğimiz bilgiler İslamiyet öncesi Türk toplumunda kadının sayısız haklarından birkaçıydı. Bu haklar ve görevler özellikle dönemin şartları göz önüne alındığında Türk kadının toplum içerisinde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu gözler önüne sermektedir. Bazı toplumlarda kız çocuklarının bir utanç olarak görüldüğü bu tarihlerde Türk kadını Orta Asya bozkırında asaletin, zarafetin, güzelliğin ve ilhamın toplum içerisinde kadınlar olmadan olamayacağını göstermiştir.

İnsanlarca Eğitilen Yapay Zekâ İnsanları Eğitebilir mi?

Ahmet Fevzi Cengiz
Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

Bundan 67 sene önce bu soruyu Dortmund Konferansı çıkışında John McCarthy'e yöneltmiş olsaydık nasıl bir yanıt alırdık? Anakronik davranmadan o güne bugünden bakılacak olduğunda; vaktinde bir savaşın seyrini değiştirecek kadar mühim olan Turing makinasının bugünün en basit şifre çözücü cihaz karşısında hiç şansı olmazdı. Ancak her duvar ilk tuğladan başlar. ENIAC'la örülmeye başlanan bu duvarın günümüzde bizi ulaştırdığı kapılardan biri de şüphesiz yapay zekâdır. Tanımsal olarak öğrenme, akıllı tahminlerde bulunma, karmaşık problemleri çözüme, değişken koşullara uyum sağlama, farklı insan dili ve deneyimlerine adapte olma gibi özellikleriyle yapay zekâ, başta eğitimde bilginin yönetimi olmak üzere doğrudan eğitim ve öğretim sürecine katkı sunmaktadır. Aslında bugün yapay zekâ çoktan sınıf içine girmiş, öğrencilerin, öğretmenlerin ya da ailelerin "hoş geldin" demesine fırsat vermeden, "akıllı, uyarlanabilir veya kişiselleştirilmiş öğrenme sistemleri" adı altında dünya çapında liselerde ve üniversitelerde eğitimi farklı bir boyuta taşımıştır (Arslan, 2020).

Teknolojiyle birlikte gelecekte büyük değişimlere uğrayacağı öngörülen çoğu sektör gibi eğitimde de çeşitli senaryolar söz konusudur. Örneğin Çetin ve Aktaş (2021) çalışmalarında eğitimde yapay zekâ kullanımına ilişkin 2 senaryo üzerinde değerlendirme ve çıkarımlarda bulunmaktadır:

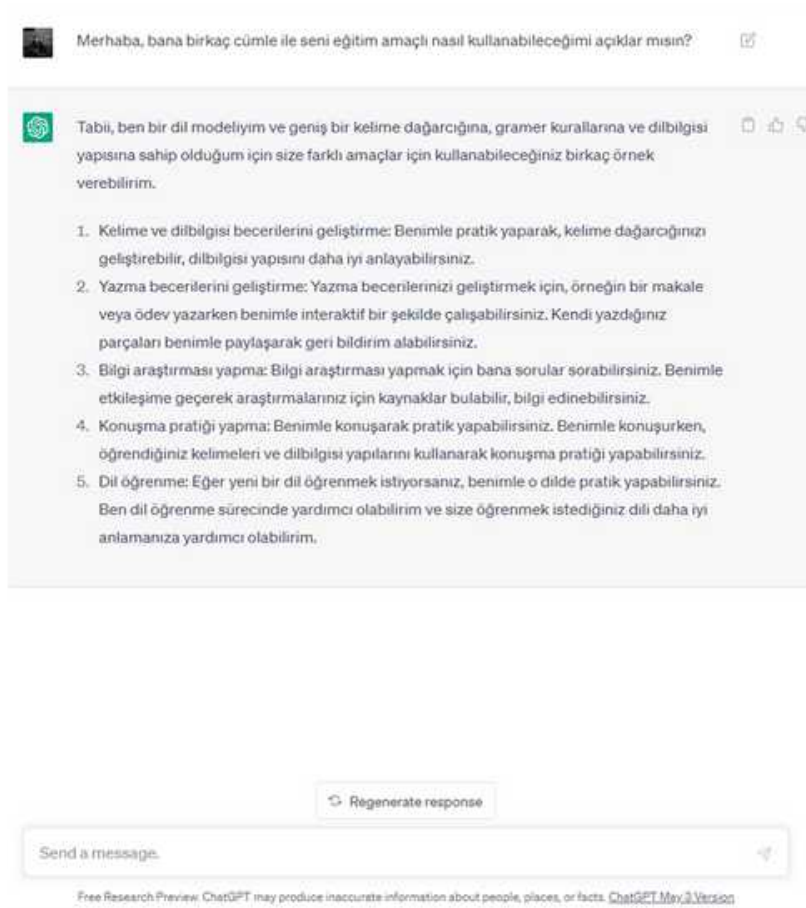

“Senaryo 1: Sınıf Yönetiminde Yapay Zekâ: Bu senaryoda öğretmenlik mesleği, diğer meslekler için öngörüldüğü gibi yerini yapay zekâya bırakmaktadır. Bu durumda; öğrenciler ve velilerle ilişkiler, ölçme değerlendirme uygulamaları, öğrenci devamsızlığı, müfredat ve ders planı hazırlanması gibi beceriler gerektiren sınıf yönetiminde yapay zekânın olası faydaları, senaryo dâhilinde oluşacak endişeler ve senaryonun uygulanabilirliği sorgulanacaktır.

Senaryo 2: Okul Yönetiminde Yapay Zekâ: Bu senaryoda yapay zekâ okul müdürünün yerine geçerek okul yönetiminde görev alacaktır. Bu durumda; yapay zekânın, okul güvenliği, akademik başarı, mali yönetim, veliler ve öğretmenlerle iletişim gibi okul yönetim becerileri temelinde günümüz yöneticilerinden farkı, olası faydaları, senaryo dâhilinde oluşacak endişeler ve senaryonun uygulanabilirliği sorgulanacaktır. Ayrıca senaryolar çerçevesinde yapay zekânın öğretmenin ya da okul müdürünün yerini alıp alamayacağı tartışılacak, katılımcıların görüşleri doğrultusunda yapay zekânın sınıf ve okul yönetiminde muhtemel konumu belirlenmeye çalışılacaktır.”

Ülkemizde de yapay zekânın eğitim ortamlarında kullanımına ilişkin mevcut çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Eğitim Sanayi ve Teknoloji Enstitüsü (ESTEN) altı kez eğitimde yapay zekâ çalıştayı düzenlemiştir. Altıncı çalıştayın sonuç raporunda, görüntü işleme teknolojileri sayesinde “Akıllı Sınıf Davranış Yönetimi” gerçekleştirilebileceğinden bahsedilmiştir.

Bu sistem sayesinde sınıf içerisinde yerleştirilen ve 30 saniye aralıklarla görüntü alabilen kameralar sayesinde, öğrencilerin yüz ifadelerinin ve ders anındaki duygu durumunun tespit edilebileceği belirtilmiştir. Öğrencilerin bu duygu durumları analiz edilerek öğretmene geri bildirim olarak iletilebileceği üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak öğretmenler bu geribildirimler sayesinde, öğrencilerin derslerin hangi bölümünde aktif olduğu veya dersin hangi bölümünün öğrencinin ilgisini çekmediği hakkında bilgi sahibi olabileceklerini belirtmişlerdir. Bu sistemin öğretmenlere en iyi ders yönteminin belirlenmesi açısından yardımcı olabileceği söylenebilir.

Yapay zekanın insan duygularını ve davranışlarını anlama ve öğretme konusunda yetersiz kalabileceğini ve öğrencilerin sosyal becerilerinin geliştirilmesinde de sınırlı kalabileceğini düşünüyordu.

Sonuç olarak, McCarthy yapay zekanın insanların eğitiminde önemli bir araç olabileceğini düşünse de, insan öğretmenlerin önemli bir rol oynayacağına inanıyordu.”

Ayrıca aynı çalışmada görüntü işleme teknolojilerinin okul giriş ve çıkışlarına konularak yoklama kontrolünün yapılabileceği belirtilmiştir (İşler ve Kılıç, 2021). Sonuç olarak ülkemizde ve dünyadaki atılımı gözle görülür şekilde hızla seyreden yapay zekânın; bugün eğitim faaliyetlerinde bir yardımcı araç olarak işlev görmesinin çok da uzun sürmeyeceği anlaşılmaktadır. Zira ortaya atılmasının üzerinden henüz bir sene dahi geçmemesine karşın ChatGPT vb. birçok uygulama her geçen gün yeni sürümleriyle tekrar tekrar doğmaktadır. Çünkü yapay zekâ ancak onunla temas edildiğinde öğrenir ve temas sayısı arttıkça gelişir. Şimdi bir deneme yaparak bunu daha açık şekilde görelim:

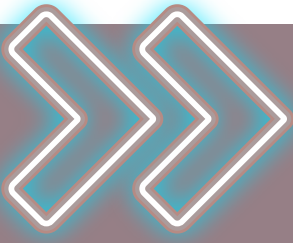

Henüz bir öğretmen kadar olmasa da onu nasıl kullanabileceğimizi açıkça öğretebiliyor. Gelelim baştaki soruya, onu da şöyle cevapladı:

“John McCarthy, yapay zekanın insanları eğitip eğitemeyeceği konusunda ilginç bir görüşe sahipti. O, yapay zekanın insanların eğitimini tamamen üstlenemeyeceğini, ancak insanların eğitiminde önemli bir araç olarak kullanılabileceğini düşünüyordu.

McCarthy, yapay zekanın insanların eğitimine yardımcı olabileceği birçok alanda kullanılabileceğini savunuyordu. Örneğin, öğrencilerin öğrenme stilini ve zorluk seviyelerini analiz ederek, özelleştirilmiş eğitim materyalleri sağlayabilirlerdi. Ayrıca, yapay zeka öğrencilerin ilerlemesini izleyebilir ve öğretmenlere geri bildirim sağlayarak öğrencilerin ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarına yardımcı olabilirdi.

Ancak, McCarthy de yapay zekanın insanların eğitimini tamamen üstlenemeyeceğini kabul ediyordu.

2100 YILI TEKNOLOJİSİ

2100 yılında eğitim, bankacılık, ulaştırma, iklim, tıp ve mühendislik alanlarında teknolojinin etkisi merak edilen konular arasına girdi. Metaverse, Türkçe deyimile sanal evren son zamanlarda konuşulmaya başlanan en önemli teknolojiler arasında. Geleneksel kişisel bilgisayarların yanı sıra sanal ve artırılmış gerçeklik cihazları aracılığıyla kalıcı çevrimiçi 3 boyutlu sanal ortamları destekleyen Metaverse, internetin bir yinelemesi olarak kendini gösteriyor. Peki, şimdilerde bile insanları hayrete düşüren teknolojilerin 2100 yılında nasıl bir şekilde dönüşeceği tahmin edilebilir mi?

21. yüzyılda var olan gelişmelerin ileride eğitim, bankacılık, ulaştırma, iklim, tıp ve mühendislik alanlarında da köklü değişikliklerin olacağını göstermektedir. Günümüzde internet ve teknolojinin kullanım alanları ve kullanan kişi sayısı her geçen gün artmaktadır. WEB2, yapay zeka ve BlokChain geleceğin teknolojileri olarak gösterilmektedir ve günümüzde bunların gelişimine yönelik ülkemizde de önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Pandemi döneminde eğitim alanında önemli uygulamaların başladığı görülmüştür. Bunların arasında çevrimiçi uzaktan eğitim, EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ve eğitimi destekleyici birçok internet siteleri bulunmaktadır. Bunlar göstermiştir ki eğitim sadece yüz yüze yapılması zorunlu olan bir süreç değildir. Günümüzde nüfus yoğunluğunun aşırı bir şekilde artması ve değişen yaşam standartları nedeniyle mühendislik ve mimarlık alanlarında önemli değişiklikler yaşanacak. 'Yer altı gökdelenleri' ile 'su altı şehirleri' gibi yaşam alanları ortaya çıkacak. Nüfus yoğunluğunun bir diğer sonucu ise iklim değişikliğinin daha ciddi boyutlarda yaşanması olacak. Günümüzde atmosferin kirlilik oranı giderek artmaktadır. Bütün bunlar iklimi değiştirmekle birlikte su, kara ve havadaki yaşamı tümüyle tehdit eden çevre problemlerini de beraberinde getirmektedir.

Tıp alanında ise teknolojinin büyük etkisi görülecek.

Doktorlar uzaktan ameliyat, organ klonlama gibi uygulamalar yapabilecek. Yapay zeka sayesinde ameliyatlara hekim gözetimi ve kontrolü olmadan yapılabilecek. İnternet ve robot teknolojisinin her geçen gün artması bankacılık ve ulaştırma alanlarında da kendini fazlasıyla gösterecek. İşlemler daha kolay yapılabilecek ve zamandan tasarruf sağlanacak.

EĞİTİM

Gelecekteki eğitim sisteminde okul tamamen ortadan kaldırılabilir. Yapay zeka üzerinden kurulan dijital bir altyapı ve internet sayesinde bilginin ve öğrenmenin şekli değişebilir. Resmi ve resmi olmayan öğrenmenin arasındaki sınırlar kalktığında ortaya kolektif zeka çıkabilir. Gerçek hayatın problemlerini çözen bu kolektif zeka eğitimin parçası haline gelebilir. Sadece birkaç on yılda akıllı telefonların hayatımızı nasıl değiştirdiğini düşünürsek bu senaryo hiç de imkansız değil.

BANKACILIK

Koronavirüs salgını kurumların dijitalleşmesinin tercih değil zorunluluk olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Bu dönemde dijitale yatırım yapan bankaların diğerlerine göre bir kaç adım daha öne çıktığı görülüyor. Yapay zeka teknolojileri banka binalarını ortadan kaldıracak, iş ve işlemler sadece dijital ortamdaki gerçekleştirilecek gibi görülüyor.

ULAŞIM

Gelecekte belki de yok olacak mesleklerden biri olarak gösterilen şoförlük, ulaşım alanlarında yapay zeka ile yapılacak. Belki de uçan arabalar hepimizin sahip olabileceği kadar yaygınlaşacak. Bazılarımız kişisel hava araçlarımızla gökyüzünde seyahat edebilecek, bazı araçlar ise tatil için evin tamamını dünyanın dört bir yanına taşıyabilecek kadar güçlü olacak.

İKLİM

Artık Dünya eskisi gibi bir yer değil. Hava koşulları sertleşmeye, mevsimsel değişimler kendini hissettirmeye başladı. Tarihin en büyük felaketi olması beklenen 'Sera Dünyası' sürecine girmek için ortalama hava sıcaklıklarının sadece 2 santigrat derece daha artması gerekiyor. Bilim insanlarına göre bu eşiği geçerse dünya geri dönüşü olmayan bir yola girecek.

Araştırmalara göre 2100'lü yıllarda dünya üzerinde hala yaşamak zorunda kalan toplumlar, yani torunlarınız, artık o kadar da keyifli yaşamayacaklar. Belki kanserin çaresi bulunacak, belki yapay zekalarla her şey daha kolay olacak, ancak ne yazık ki önlem alınmazsa ömürleri sizin kadar uzun olamayacak.

SAĞLIK

2100'lü yıllar için en mantıklı gelecek öngörülerini arasında sağlık teknolojileri bulunuyor. Günümüzde anlık EKG raporunuzu çıkartan akıllı saatler satışta iken gelecekte bundan daha fazlasını görmeyeceğimizi kimse söyleyemez. Sadece doğduğunuzda vücudunuza enjekte edilebilecek bir grup sensör, hayatınız boyunca doktorunuzun yanına gitme ihtiyacını ortadan kaldıracaktır. Genetik mühendisliği teknikleriyle, çok sayıda hastalık tarih olmaya başladı bile. Uzaktan ameliyat yapmaya imkan sağlayan teknolojilerin günümüzde kullanılmaya başlandığını göz önünde bulundurursak, yapay zeka ve robot teknolojileri doktorluk mesleğini de ortadan kaldıracaktır.

MÜHENDİSLİK

Teknoloji geliştikçe yaşam alanlarımız ve standartlarımız değişecek. Artan dünya nüfusu ve yaşanabilir alanların daralması, mühendislik ve mimarlık alanlarında yeni yapıların oluşmasını zorunlu kılacak. Şehir alanı daraldıkça kazarak daha derine ineceğiz ve daha yüksek binalar inşa edeceğiz. Süper gökdelenler: Karbon nano tüpler ve elmas nano düğümler sayesinde bugünün gökdelenlerinden çok daha yüksek, devasa mega yapılar inşa edilecek. Yer altı gökdelenleri: Gökyüzüne inşa ederken aşağı doğru kazmaya devam edeceğiz; dev yapılar 25 kat daha derine inecek.

Su altı şehirleri: Nefes alınabilir bir atmosfer yaratmak için suyun kendisi kullanılacak ve bu süreçte hidrojenden yakıt elde edilecek, su altı şehirleri gerçeğe dönüşecek.

BLOKCHAIN

Teknolojinin hayatımızdaki yerinin hızla artması ile birlikte bilgi ve veri güvenliğine olan ihtiyaç da hızlı bir şekilde artıyor. Özellikle finans gibi kişisel verilerin de içinde olduğu ve birçok işlemin bir arada yürütüldüğü alanlarda bu ihtiyaç çok daha fazla. İşte, blockchain teknolojisi bu noktada devreye girerek veri güvenliğini ve şeffaflığını sağlamayı amaç ediniyor.

WEB2

Web 2.0; internet sitelerinin bilgi barınağı olmasını, işleyen platformlara taşınmasını, internet programlarının son kullanıcılarına hizmet etmesini, kullanıcıların bir bilgi ya da uğraşı paylaşım tekrar kullanmasını, gelişmiş organizasyon ve kategorilendirmeyi ve internetin ekonomik değerinin yükselmesini tanımlayıp geliştirebilir.

Hazırlayan-Muhabir:
Ahmet Gubat
11 Gazetecilik

SAATİN KEŞFİ

Her gece yatmadan önce kurduğumuz alarmlar, durup dururken saate bakma ihtiyacı, saatin olmadığı herhangi bir evin neredeyse olmaması, bileğimizde taşıdığımız kol saatleri, insanların birbirine en çok sorduğu sorulardan birinin “Saat kaç?” olması gibi... İnsanlar nerede ve nasıl olurlarsa olsun saati bilmeye ihtiyaç duyarlar.

Saatin nasıl keşfedildiğini hiç düşündünüz mü? Saat keşfedildiğinden bu yana pek çok çeşidiyle giderek gelişiyor. Güneş saatinin keşfinden başlayıp akıllı saate kadar uzanan bu serüveni merak ediyorsanız hadi yazımıza başlayalım.

Eski Çağlarda Zaman Ölçümü

İnsanoğlu çağlar boyunca “zaman” denilen anlaşılması zor kavramla uğraşmış, yıldızlara ve güneşe bakarak zamanı anlamaya ve hesaplamaya çalışmıştır. Eski çağlarda yaşayan insanlara sadece yağmurun, karın, soğuğun, sıcaklığın zamanını bilmek yetiyordu. Zaman kavramı özellikle insanların yerleşik hayata geçip tarım yapmasıyla değişmeye başladı. Artık hayvanların düzenli olarak beslenmesi, tarım ürünlerinin belirli zamanlarda ekilmesi ve sulanması, hasat sonrası ürünlerin belirli saatlerde pazar yerlerine taşınması gerekiyordu. Bu ihtiyaçlar insanları zamanı ölçmek için farklı yöntemler aramaya teşvik etti. Gittikçe daha küçük zaman birimlerine ihtiyaç duyan insan, yılı aylara ve ayları da haftalara bölmeye başladı.

Geçmişten Günümüze Kullanılan Saatler

İlk defa Mısırlılar tarafından MÖ 4000'lerde Güneş saati keşfedildi. Antik Mısırlılar kum saati ve su saatini de keşfettiler. Su saatlerinin günümüzde hâlâ Kuzey Afrika'nın bazı bölgelerinde kullanıldığı biliniyor. Mum saati olarak da bilinen ateş saatinde yanan mumun arkasındaki işaretler zamanı belirtiyordu. Mekanik saatlerin keşfiyle şekilleri de değişen saatler farklı formlarda hızla üretilmeye ve kullanmaya başlandı. Kurmalı saatlerin ilk kez yapıldığı 1524 yılı tarihe geçti. Alman kilit ustası Peter Henlien, tarihte bilinen ilk kurmalı saati üretti.

1550'lerde ise dünyada mekanik saatlerin sayısı büyük bir artışa geçmişti, kurmalı saatler yerini mekanik saatlere bırakmıştı.

1600'den sonraki değişiklikler de esasen moda ve aksesuar görüşündeydi. Saatler tamamen bir takı olarak görünüyordu ve mücevher değerinde idi.

1656'da ilk sarkaçlı saat Christiaan Huygens tarafından geliştirildi.

1800'de ilk kez bir cep kronometresi yapıldı, yani saniye ilk kez cebe girdi.

1850'de Amerika'da ilk kez büyük çapta bir saat fabrikası açıldı ve ilk kez seri üretim başladı.

1952'de ilk kez pilli saatler üretilmeye başlandı ve hiçbir kurmalı saatin ulaşamadığı sağlamlık ve dakikliğe ulaşıyordu.

1970'te ise tarihin ilk elektronik saatleri piyasalarda görülmeye başlandı.

2000'ler sonrasında gittikçe daha karmaşık yazılım ve iletişim teknolojileri içeren akıllı saat çeşitleri piyasaya sürülür oldu.

İsviçre dünyadaki saatçiliğin kalite ölçüsünü belirliyor.

Dünyadaki en iyi saat markalarından bazılarında sahip ve bu markaların bazı saatleri dünyanın en iyisi olarak kabul ediliyor.

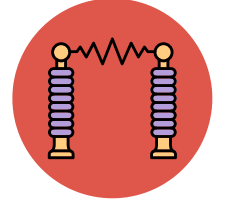
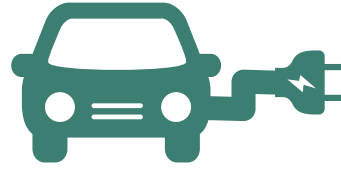

DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN ELEKTRİĞİ KULLANAN MUCİT NİKOLA TESLA

Nikola Tesla 10 Temmuz 1856'da Hırvatistan'ın bir köyünde dünyaya geldi. Sırp-Ortodoks bir ailenin dördüncü çocuğuydu. Sırp kökenli Amerikalı elektrik mühendisi, makine mühendisi ve mucit olarak bilinir. Günümüzde en çok, alternatif akım elektrik kaynağı sistemine ve mühendisliğe sağladığı katkılarla tanınır. Nikola Tesla 7 Ocak 1943 tarihinde hayata veda ettiğinde, bilim dünyasına sunduğu birçok icadıyla insanlık tarihini değiştiren vizyoner bir kişi olarak tarihe geçmiştir.

Mucitliğe giden yol

Tesla ilk olarak 1873'te Graz'daki Politeknik Enstitüsü'nde daha sonra 1880'de Prag Üniversitesi'nde okumuştur. İlk zamanlarda amacı fizik ve matematik alanlarında uzmanlaşmak iken elektrik alanına girince bu alandan büyülenmiş ve kariyerini elektrik alanında ilerletmek istemiştir. Amerika'ya gitmeden önce Paris'teki Continental Edison Company'de çalışarak burada dinamolar tasarladığı da biliniyor. Nikola Tesla ve Thomas Edison, 1880'li yılların sonlarından itibaren, günümüzde "akımların savaşı" olarak da bilinen bir rekabete girmiştir. Kendi icatlarının yanı sıra daha önce üzerinde çalışılan ancak Tesla tarafından geliştirilerek işlevsel hale gelen icatlar da mevcuttur. Sanayi Devrimi'nin temelini atan alternatif akım, Tesla tarafından geliştirilir. Işığı icat etmese de neon ışığın mucididir. X-ray teknolojisinin gelişmesinde önemli katkıları bulunur. Uzaktan kumandanın mucididir. Robotiğin yaratılmasına katkıda bulunur. Tesla'nın geliştirdiği motor, yakıt olmadan yalnızca mıknatıs ile çalışır. Günümüzde tercih edilen elektrikli araç şirketlerinden "Tesla Motors" adını bu mucitten almıştır.

Dehası Genetik Miras

Nikola'nın annesi ev işlerini kolaylaştırmak için küçük icatlar yapan bir kadındı. Bir keresinde mekanik yumurta çırpıcısı tasarlamıştı. Aynı zamanda okumayı çok sever ve okudukları hafızasından çıkıyordu. Nikola'nın mucit dehasının annesinden miras kaldığı söylenir. Nikola çocukken şiir yazmayı ve okumayı severdi. Müthiş bir hatırlama kabiliyetine sahipti; gördüğü, duyduğu ve okuduğu hiçbir şeyi unutmuyordu. Özellikle görsel hafızasının müthiş olduğu biliniyordu. Buluşlarına çok erken yaşta başlamıştı. Henüz 6 yaşındayken kendi su çarkını yapmıştı. Fakat gariplikleri olan bir çocuktur. Kimsenin saçına dokunamıyordu ve yürürken adımlarını sayıyordu. Parlak cisimlere karşı çok büyük zaafının olduğu da Tesla hakkında bilinen enteresan bilgiler arasında. Ayrıca, her zaman yemeğinin kübik içeriğini hesaplıyor, bunu başaramazsa yemek yemeyi reddediyordu.

Gökyüzüne Kanat Çırpan Türk

Vecihi Hürkuş

İstiklal Madalyalı korkusuz bir kahraman olarak adını tarihe yazdıran Vecihi Hürkuş'un hayatını sizler için derledik.

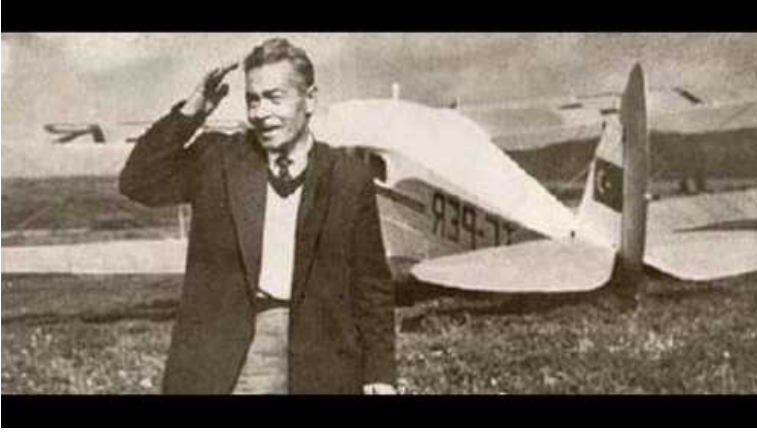
Vecihi Hürkuş, 6 Ocak 1896'da, İstanbul'da dünyaya geldi. Üç çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olan Hürkuş'un babası Gümrük Müfettişi Faham Bey, annesi Zeliha Hiyir Hanım'dır. Genç yaşta babasının hayatını kaybetmesi üzerine annesi tarafından yetiştirildi.

Tophane Sanat Okulu'nda güzel sanatlar eğitimi alan Vecihi Hürkuş, gönüllü olarak Balkan Savaşı'na katıldı. Daha sonra I. Dünya Savaşı'nda Bağdat cephesinde uçak mühendisi olarak görev yaptı. 1917 senesinde, Kafkas Cephesi'nde bulunduğu sırada bir Rus uçağını düşürerek "Düşman Uçağını Düşüren İlk Türk Pilotu" unvanını aldı.

Savaşta yaralanarak Ruslara esir düşmesine rağmen Nargin Adası'ndan yüzerek kurtulmayı başardı. Kurtuluş Savaşı'na gönüllü olarak katılan Hürkuş, başarılı keşif uçuşları yaptı ve bir Yunan uçağını düşürmeyi başardı.

Daha sonra İzmir Havaalanı'na inerek burayı işgalden kurtardı. Bu başarıları üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kendisine İstiklal Madalyası ve üç ayrı Tasdikname verildi.

Ömrünü Türk havacılık sanayiinin gelişimine adayan Vecihi Hürkuş, Kurtuluş Savaşı'nda Rus uçaklarını düşürdüğü için Ruslar tarafından "Kara Tehlike" lakabıyla anılıyordu. Kısa sürede "Baştayyareci" unvanını alan Hürkuş, ilk yerli sivil uçağı inşa etti ve havacılık okulunu kurdu. Uçakları ve pilotluğuyla adını tarihe yazdıran Hürkuş'un, karşısına çıkan engelleri aşmak için verdiği mücadele filmlere de konu oldu.

Edirne'ye kazayla düşen bir düşman uçağına isminin verilmesi üzerine uçak yapma fikrini aklına koyan Vecihi Hürkuş, ilk Türk yapımı uçak olan "Vecihi K-VI'yı imal etti. Uçağın ilk uçuşunu 28 Ocak 1925'te gerçekleştirdi. Mustafa Kemal Atatürk'ün yönlendirmesiyle kurulan Türk Tayyare Cemiyeti'ne (TTC) katılan Hürkuş, 1931 senesinde kurum adına ilk Türkiye turunu düzenledi. Bunu aynı senenin sonlarında yapılan ve Ankara, Konya, İzmit, İstanbul gibi birçok şehri kapsayan ikinci uçak turu izledi.

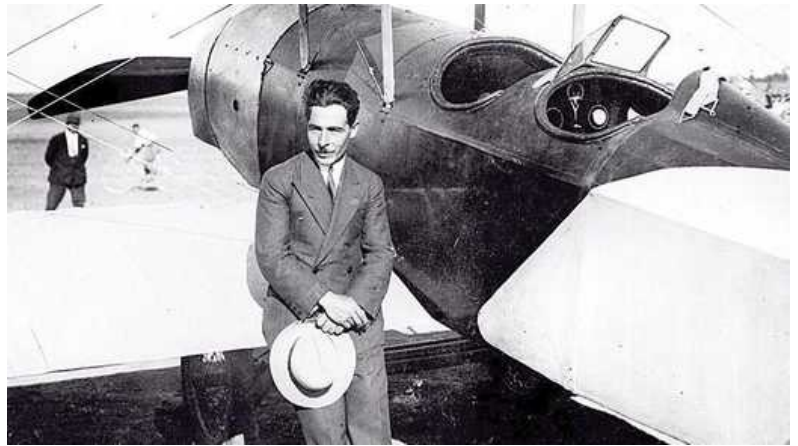
21 Nisan 1932'de, Sivil Tayyare Mektebi'ni kurdu. 1933 senesinde Nuri Demirağ tarafından finanse edilen Vecihi K-XVI isimli uçağı tasarladı. 1937 senesinde Türk Hava Kurumu, Hürkuş'u mühendislik eğitimi alması için Almanya'daki mühendislik okuluna gönderdi.

1939 senesinde mezun olarak ülkesine dönen Hürkuş'a iki senede mühendis olunmasının imkansızlığı gerekçesiyle uçak mühendisi ruhsatı verilmedi.

Türkiye'nin ilk sivil hava yolu şirketi olan Hürkuş Hava Yolları'nı 29 Kasım 1954 tarihinde kuran Hürkuş, THY'nin elden çıkarttığı uçakları alıp onararak kendi filosunu kurdu. Ancak uçaklarına düzenlenen sabotajlar, uçuşlarının gerekçesiz yere iptal edilmesi gibi nedenlerden dolayı bu projesini verimli bir şekilde sürdüremedi.

Hayatının son yıllarını büyük maddi sıkıntılar içerisinde geçiren Hürkuş, 16 Temmuz 1969'da, geçirdiği beyin kanaması sonucu kaldırıldığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Hastanesi'nde hayata gözlerini yumdu.

Hazırlayan Muhabir:
Tuba Aslankan
11 Gazetecilik

Birecik'in Simgesi "Kelaynaklar"

1956 yıllarına kadar sayısı binler olan kelaynaklar, dünyada sadece Şanlıurfa Birecik ve Kuzey Afrika'da bulunuyor. Bolluk ve bereketi temsil eden, Birecik'in sembolü olan kelaynakların yok olmaması için sürdürülen çalışmalar devletin tüm olanakları seferber edilerek sivil toplum örgütleriyle de işbirliği yapılarak devam ediyor. Son yıllarda yapılan çalışmalar kapsamında Kelaynak Üretme İstasyonu'nda bulunan ahşap yuvaların bakımı yapıldı, yağmurlara karşı hazır hale getirildi. Mevcut 48 yuvaya ek 20 yeni yuva daha alana yerleştirildi. Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü tarafından kelaynak üretim istasyonunda yumurtadan çıkan yavruların zarar görmemesi için koruma amaçlı fileler konuldu. Kelaynak Üretme İstasyonu'nda bulunan tel kafesin bakımı yapılarak kuşların kafes içerisinde bulunan tüneme alanları ahşap hale getirildi ve mevcut tüneme alanlarının sayısı artırılarak geliştirildi. Kelaynakların doğaya salımlarının güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi için tel kafes üzerine mekanizmalı salım penceresi yapıldı.

Göç etmelerine izin verilmiyor

1990 yılından beri Birecik'te yarı yabani kuşlar, üreme dönemine hazırlık için Şubat-Mart aylarında kafeslerinden çıkarılıyor ve göç zamanına doğru Temmuz-Ağustos ayında tekrar kafeslerine alınıyor. Bu dönem içerisinde kuşlar doğal ortamlarında serbestçe uçup üreyebiliyor. Üreme İstasyonu'nun içindeki kayalıklar ve tahta yuvalarda üreyen kelaynaklara günde iki defa yem veriliyor. Kuşlar aynı zamanda Fırat'ın kenarındaki sahalara gidip beslenebiliyor. Dünyada nesli tükenme riski taşıdığı için göçlerine izin verilmeyen kelaynak kuşları, Üretme İstasyonu'nda özel menü ile besleniyor. Kuşlara her gün yağsız kıyma, haşlanmış yumurta, rendelenmiş havuç, tavuk yemi ve tuzsuz peynirden hazırlanan rasyon veriliyor.

Bir diğeri adı “Keçelaynak”

2019 yılı itibariyle Birecik'te 253 adet, Fas' ta iki koloni halinde, Avrupa ile Amerika'daki hayvanat bahçelerinde Fas orijinli tahmini bin 500 adet kelaynak kuşunun bulunduğu tahmin ediliyor. Fas orijinli kelaynaklar yerleşikken sadece Birecik kelaynakları göçmen kuş özelliğine sahip. Kelaynaklar 1977 yılında Orman Genel Müdürlüğü tarafından kurulan Kelaynak Üretme ve Koruma İstasyonu'nda koruma altına alındı. Kelaynak kuşlarına yörede "Keçelaynak" deniyor. Yörede bolluk ve bereketin sembolü olarak görülen ve kutsal sayılan Kelaynaklar adına 1984 yılından beri Kelaynak Festivali yapılıyor.

Uçuşları çok zarif

Kelaynaklar tüysüz kırmızı bir yüz ve kafa ile uzun kıvrık kırmızı bir gagaya sahip. İri, parlak olan gagaları cilalı ve siyah renkte. Başlarında tüy olmaması nedeniyle kelaynak adını almışlar. İlk yumurtadan çıktıklarında yavrunun kafası ve boğazı tüylü olur. Yaşları ilerledikçe bu tüyler yok olur. Siyah tüyleri güneş ışığının farklı açılarında parlak yeşil, kavuniçi ve mor rengini alır. Uçuşları insanı hayrete düşürecek kadar güzel ve zariftir. Kelaynaklar 25-30 yıl arası yaşar. Kelaynaklar çok sosyaldır, sabahın erken saatlerinde 10-15 km uzaklıktaki beslenme alanlarına gruplar halinde giderler. Uzun ve kıvrık gagalarıyla yiyeceklerini ararlar.

Tek eşli kelaynaklar Sevgililer Günü'nde göç ediyor

Kelaynaklar Şubat-Mart aylarında yuvalarını yapıyorlar. Yavruları koyu gri renkte oluyor ve yuvada dolaşırken yere düşme tehlikesi yaşıyorlar. Yumurtadan çıktıktan 2-3 ay sonra palazlanıyorlar. Erişkin kuşlarla birlikte beslenme alanlarına uçuyorlar. Bu kuşların önemli bir özelliği de “tek eşli” ve eşlerine çok sadık olmalarıdır. Öyle ki eşini ölen bazı kelaynak kuşlarının yemeyi içmeyi terk edip ya da kendini kayalardan aşağı bırakarak intiharı seçtikleri çok görülmüştür. Tek eşli yaşamaları nedeniyle üremeleri çok yavaş olur. Şimdiki deyimiyile “Sevgililer Günü” olan 14 Şubat gününde kelaynakların Birecik’e göç etmesi dikkat çekicidir.

Daha 50 yıl öncesine kadar üremek için geldikleri Birecik'te gökyüzünün bu kuşlarla kaplandığı bilinir. Birecik'e gelen kelaynaklar için etkinlikler yapılır, esnaflar ve Fırat kıyısındaki kayıkçılar başta olmak üzere o gün ilçede yöre halkı bayram havası yaşar.

Neden yok olma tehlikesi yaşadılar?

Kelaynakların yok olmasının birçok sebebi bulunuyor. Bunların başında avcılık ve beslenme sahalarının azalması olarak gösteriliyor. 1950 yılında çekirge salgınına karşı yapılan DDT ilaçlaması Birecik'teki kelaynakların hızla yok olmasına yol açtı. Kurtulanlar ise ilacın etkisinden dolayı birkaç sene yumurta veremedi.

–Kelaynakların yaşadıkları alandan turizm amaçlı faydalanılıyor. Urfa'nın Birecik ilçesi; kelaynāk kuşlarıyla ünlü Fırat nehri, çekici güzellikleri ve tarihi eseriyle sevilen ve tercih edilen bir mekân özelliği taşıyor.

Muhabir: Mücahit Culfa - 9 Gazetecilik

Kaynak: Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi, Birecik Kaymakamlığı

ŞANLIURFALI TANINMIŞ İSİMLER

ŞAİR NABİ

Gerçek adı “Yusuf” olan Şair Nabi Şanlıurfa’da doğdu. Türk edebiyatının önemli yazarlarından biri. “Birer Birer, Usandık, Ağuş Açtı Hasret” gibi pek çok şiir onun kaleminden döküldü. Surname, Münşeât ve Divan gibi çok sayıda manzum ve mensur eserleri kaleme aldı. 10 Nisan 1712’de İstanbul’da vefat etti.

MUKİM TAHİR

1900 yılında Şanlıurfa’nın Bıçakçı mahallesinde doğan Tahir Oturan, bestekar ve büyük halk sanatçısıdır. İbrahim Tatlıses’in tanınmasını sağlayan “Ayağında Kundura” en büyük, en meşhur bestesidir. Halkevi saz ekibini çalıştırarak halk konserleri verdirdi. Hoş sohbeti nedeniyle Urfa müzik meclislerinin aranılan kişisiydi. Ankara Radyosu’nda da bir konser verdi. 1946 yılında Zonguldak’ta vefat etti.

MUSTAFA
HACIKAMİLOĞLU

1917-1923 yıllarında görev yapmış, Şanlıurfa’nın eski belediye başkanıdır. Şanlıurfa’nın kurtuluşunda büyük rol almış, şehre büyük katkılarda bulunmuştur. Hayatıyla ilgili yazılı kaynakların yetersiz olması nedeniyle bilgi toplamada sorun yaşansa da Urfa’nın “Şanlı” bir şehir olmasındaki emeği onun kişiliğini tanımada yeterli olarak görülür.

KAZANCI BEDİH

Kazancı Bedih adıyla tanınan Bedih Yoluk, 1929 yılında Şanlıurfa’da doğdu. Şanlıurfa’nın Gazelhan sıra gecesinin önemli ustalarındandı. Bedih ailenin tek erkek çocuğuydu. Belediye memurluğunun ardından yaptığı kazancılık mesleği nedeniyle bu lakapla tanınır. Çocukluğundan itibaren müzikle ilgilendi. Cümbüş, ud ve tambur çalmayı öğrendi, yöredeki sıra gecelerine katılarak sanatını geliştirdi. 2 binin üzerinde beste yaptı. 2004 yılında hayata gözlerini yumdu.

BAKİRE ŞAHE

Şanlıurfa’nın tanınmış simalarındandı. Halk arasında Bakire Şahe olarak bilinen Bakır Aybar yaptığı taklitlerle ve güçlü sesiyle tanınırdı. Süleyman Demirel ve daha birçok ünlü ismin selalarını okuyan Bakire Şahe bir dönem TRT’de yayınlanan bir belgesele de konuk olmuştu. Bakır Aybar 4 Temmuz 2017’de vefat etti.

1933 yılında Şanlıurfa'da doğan yazar pek çok ödül sahibidir. Yirminin üzerinde roman ve öykü kitabı vardır. 1954 yılında İstanbul Matbaacılık Okulu'ndan mezun oldu. 1951'de ilk öyküsü Tomurcuk adında bir çocuk dergisinde çıktı. 1966 yılında ilk romanı Türkler Almanya'da neşredildi. 1968'de de ilk öykü derlemesi Reşo Ağa yayımlandı. 1971 yılında Kaçakçı Şahan başlıklı eseri ile Sait Faik Hikâye Armağanı'na layık görüldü. Bekir Yıldız, hikâyelerinde ve romanlarında Güneydoğu Anadolu'da yaşayan insanları ve Almanya'ya giden işçileri anlattı. Bedrana, Kara Çarşafalı Gelin başlıklı eserleri Süreyya Duru tarafından, Halkalı Köle başlıklı romanı da Ümit Efekan tarafından sinemaya uyarlandı. Bekir Yıldız 8 Ağustos 1998'de İstanbul'da hayata gözlerini yumdu.

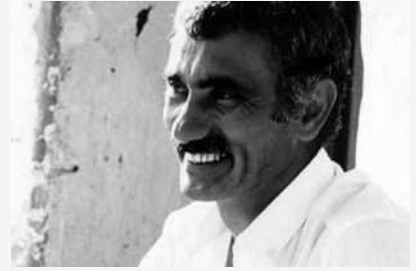
BEKİR YILDIZ

1942 yılında Urfa'nın Kamberiyi mahallesinde dünyaya geldi. Küçük yaşlarda çulhacı olarak çalışmaya başladı ve bu atölyelerdeki dokuma tezgâhlarının çıkardığı ritmik seslerden etkilenip müzikle tanıştı. Okuduğu uzun havalarla ve türkülerle kısa sürede meşhur oldu. İlk plak çalışmasını "Bu Handan Kervan İşler Bu Handan" isimli uzun hava ile yaptı. Kendisine halk tarafından "Şarkın Bülbülü" lakabı takıldı. Şanlıurfa'nın önemli seslerinden olan Seyfettin Sucu "Muradı Böyle, Öleceğim Bir gün, Sevdim Ezelden Seni" şarkılarının da sahibi. 45 yaşında İzmir'de kanserden dolayı hayatını kaybetti. Mezarı Urfa Bediüzzaman Aile Mezarlığı'ndadır.

SEYFETTİN SUCU

Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde 1 Nisan 1937'de doğdu. Birçok dizide rol alan Yılmaz Güney dünya genelinde ödüller aldı. Fransa'da da oyunculuk yaptı. "Çirkin Kral" lakabıyla bilinen Yılmaz Güney yazdığı ödüllü Yol, Sürü; yazıp yönettiği ve oynadığı Umutsuzlar, Baba, Ağıt, Endişe gibi filmleriyle tanınır. 9 Eylül 1984'te Fransa'nın Paris şehrinde vefat etti.

YILMAZ GÜNEY

Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde 7 Mayıs 1953 yılında dünyaya geldi. "Müslüm Baba" olarak bilinen Müslüm Gürses birçok albüme imza attı. En çok dinlenen şarkıları "Affet, Hangimiz Sevmedik, Yıllar Utansın, Unutamadım" şarkıları oldu. 3 Mart 2013'te aramızdan ayrıldı. 42 dizide rol alan Gürses'in büyük bir hayran kitlesi bulunuyor ve şarkıları dizilerde ve filmlerde kullanılıyor.

MÜSLÜM GÜRSES

1952 yılında doğan İbrahim Tatlıses 7 çocuklu fakir bir ailenin, Leyla ve Ahmet'in ilk çocuğudur. Türk Halk Müziği'nin önemli sanatçılarından. Şanlıurfa'nın sesidir. Sıra gecesi kültürünü bütün dünyaya tanıtan kişidir. Ayağında Kundura türküsü ile ünlenen Tatlıses, günümüze kadar otuzdan fazla albüm çıkardı, birçok filmde oyuncu ve yönetmen olarak görev aldı.

İBRAHİM TATLİSES

DÜNYADA MİLLİ MARŞ GELENEĞİNİ İLK BAŞLATANLAR TÜRKLERDİR

Kaynaklara göre en eski millî marş; İngiltere’de 18. yüzyılın ortalarından beri kraliyet törenlerinde söylenen ve 1825’te millî marş ilân edilen ‘God Save the King Queen’ adlı marştır. Dünyadaki ilk marşın 15. yüzyılda olduğu belirtilir fakat ondan çok daha önce milattan önceki dönemlerde Türkler tarafından bestelenmiş marşlar da bulunmaktadır.

Millî marş nedir?

Bir ülkenin bağımsızlığının ve gücünün simgesi olan, yurtseverlik duygusunun ifadesi olarak devlet tarafından onaylanmış ya da halk arasında benimsenmiş, genellikle bestelenmiş haliyle çeşitli ulusal ve uluslararası etkinliklerde seslendirilen sözlü parçadır.

Osmanlı Devleti’nde millî marş var mıydı?

Bazı kaynaklara göre Osmanlı’da hiç marş yoktu, bazı kaynaklara göre ise padişahlara özel marşların olduğu yazılmaktadır.

Bilinen ilk marş, Sultan II. Mahmud’a ithafen yazılan marştır. Sultan II. Mahmud zamanında başlayan reform hareketleriyle Batı musikisi ve gelenekleri kabul görmeye başladı. Özellikle çok sesli müzik türleri Osmanlıların hayatına girdi. Bu yüzden Batı’dan getirilen besteciler İmparatorluk Marşı diyebileceğimiz padişahların hükümdarlığını simgeleyen marşlar besteledi.

İstiklal Marşı Nasıl Ortaya Çıktı?

23 Nisan 1920’de Ankara’da TBMM kuruldu ve yeni bir devlet inşası için mücadele edilirken bir marşın gerekliliğini siyasilerden önce ordu hissetti. Çünkü Türk Ordusu en eski tarihlerden beri musiki ile hareket etmiştir. Elbette millî marş olarak padişahların saltanat dönemine ait marşlar kullanılamazdı. Yeni ve millete ait bir marş bestelenmeliydi. Millî marş ihtiyacı ortaya çıktığı 1920 yılı henüz TBMM’nin yeni açıldığı, Kurtuluş Savaşı’na hazırlıkların sürdüğü çok sıkıntılı bir dönemdi. Buna rağmen bir millî marş yazılması için Erkan-ı Harbiye yani Genelkurmay Başkanlığı Milli Eğitim Bakanlığı’ndan istekte bulundu. Bunun üzerine Bakanlık 7 Kasım 1920’de millî marş için bir yarışma açtı. 724 şiir arasından Mehmet Akif Ersoy’un şiiri 12 Mart 1921’de millî marş olarak kabul edildi.

Türklerdeki Musiki ve Marş Geleneği

Türklerin yaklaşık 4 bin yıllık musiki tarihi vardır. Tarihi kaynaklara göre 2 bin 500 yıl öncesinde Hunlarda da milli marşların olduğu bilinmektedir. Hunlar musikiyi sadece savaş için veya eğlence için kullanmıyordu. Onlarda musikinin milli bir vasfı vardı. Musiki alanında kendilerini geliştiren Hunlar, diğer kültürlerin musiki alanında kendilerini geliştirmelerine de önyak olmuşlardır. Örneğin Çinlilerin kullandıkları bazı enstrümanlarda Hunların izlerine rastlamak çok olağandır. Adı “Tuğ” olan vurmali ve nefesli sazlardan oluşan orkestranın Osmanlı’daki “Mehter”in temeli olduğu düşünülmektedir.

Yine 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmud’un ünlü eseri Divan-ü Lügatit Türk’te Hakanların huzurunda müzik icra edildiği anlatılır. O zamanlarda küvrük (kös), tomruk (davul), çenk (zil) ve nay-i Türkî adındaki sazlardan oluşan “Tuğ”larla, savaşlarda ve özel günlerde müzik yapmaktaydılar. Ayrıca “Tuğ” Türklerde hâkimiyetin de sembolü olmuştur. Bu durum bize Türklerde musikinin resmi özellikler de taşıdığını göstermektedir. Yani milli marş gibidir. Belki bugünkü modern dünyada gelişimini tamamlamış marşların atasıdır.

Ve Sonuç:

Avrupa’da ve tüm dünyada mehter yüzyıllardan beri Türklerin simgesi olmuştur. Marş zaten bir milletin simgesi değil midir? Aynı zamanda mehter, birçok özelliğine ek olarak dünyanın en eski ordu bandosu olarak bütün Avrupa askeri bandolarına örnek teşkil etmiştir. Ancak, 19. yüzyıla geldiğimizde mehterin milli marş özelliğini bırakarak Avrupa’dan çok sesli musiki türünü kabul ederek padişaha özel yeni marşlar bestelenmiştir. Sonuç itibarıyla tüm bu söylediklerimizden dünyada en eski milli marşın Türklere ait olduğu çıkmaktadır. Hatta Türkler, ilk milli marşlarını 1500’lü yıllarda çalmaya başlayan diğer milletlerden, yaklaşık bin sene öncesinden marşın önemini biliyor ve kullanıyorlardı.

Mehter musikisi askerlik alanlarının dışında eski Türklerde ve Osmanlılarda bayramlarda, resmi törenlerde, yarışmalarda çeşitli milli etkinliklerde, bugün olduğu gibi kullanılıyordu. Bu sebeple resmi törenlerde musikiyi yani marşı ilk kullananlar Türklerdi. Bugünkü marşların ortaya çıkmasına Türkler ilham vermişlerdir. Netice itibarıyla dünyada milli marş geleneğini Türklerin başlattığı bir hakikattir.

İslamiyet’ten Sonraki Marş Geleneği

Selçukluların Tabilhâne veya Nevbethane dediği musiki kurumunda Hunlardan beri ikisi nefesli, dördü vurmali altı temel çalgı yer almıştır. Savaşta ordunun önünde giden kös, davul, nakkare, zil, çevgan, çalpara, çengi harbi, zurna ve boru gibi yüzlerce vurmali ve nefesli çalgının çalacağı musiki aynı zamanda savaş dışında tören ve oyun (spor) amaçları için özel olarak bestelenirdi.

Bütün İslam devletlerinde hükümdarlık alametlerinden biri tabihane (mehterhane) idi. Mehterin Osmanlı Devleti’ne Türkiye Selçuklu Devleti’nden geçtiğini biliyoruz. Selçuklu Sultanı III. Alaeddin Keykubat, Osman Gazi’ye 1299’da beylik alameti olarak sancak ile beraber davul da göndermişti. İşte bundan sonra mehter Osmanlıların milli marşı olmuştur. Çünkü bu tarihten itibaren Osmanlı padişahları mehter çalarken Selçuklu’ya hürmeten ayağa kalkarlardı. Bu gelenek Fatih dönemine kadar devam etmiştir. Fatih Sultan Mehmed “İki yüzyıl evvel vefat etmiş bir padişaha ayağa kalmak lüzumsuzdur” diyerek, mehter çalınırken ayağa kalkma adetini kaldırmıştır.

Kaynak: Doç. Dr. Abdulvahap Kara
Hazırlayan Muhabir: Bahar Bulut

11 Gazetecilik

SPOR YAPMA ALIŞKANLIĞI GENÇKEN KAZANILMALI

Hakan Tütün
Beden Eğitimi Öğretmeni

Spor yapmanın fiziksel ve mental sağlığımıza olumlu etkilerini gösteren onlarca akademik çalışma bulunuyor. Spor yapan kişilerde birçok hastalığın oluşma riski azalıyor ve bireyler kendilerini daha mutlu ve zinde hissediyor. Spor yapmak sorunların üstesinden gelebilme gücümüzü de artırıyor. Spor yapmayı alışkanlık haline getirenler ve bu alışkanlığı genç yaşta kazananlar diğer insanlara göre birkaç adım önce oluyor. Lise öğrencilerinin spor yapması konusunda merak etiklerimizi okulumuz Beden Eğitimi Öğretmeni Hakan Tütün'e sorduk.

Lise öğrencilerinin spora yönelmesi konusunda önerileriniz nelerdir?

Spor, ergenlik döneminde gençlerin temel gereksinimlerine doyum sağlayacak önemli bir etkinlik alanıdır. Ergenlik döneminde yapılan spor ve egzersizler vücut sağlığına, kemik ve kas gelişimine ayrıca zihinsel faaliyetlere katkı sağlar. Bu nedenle genç yaşta sporu hayat tarzı yapabilmek ve sporu alışkanlık haline getirebilmek çok önemli. Ergenlik döneminde spor yapmanın bir diğer faydası da fiziksel aktiviteye katılımın kişinin karakterinin oluşmasında etkili bir faktör olmasıdır. Bu dönem sosyal açıdan liderlik, grup içi iletişim, arkadaşlık ve takım ruhu gibi özelliklerin yerleştiği dönemdir. Ergenlik döneminde pratik yeteneklerin kullanımı gelişir. Bu dönemde atletizm, kayak, tenis, yüzme, futbol, basketbol ve voleybol gibi takım sporları eğitim alınarak yapılmaya başlanabilir. Gençler yetenekleri doğrultusunda milli sporcu olma yolunda ilerleyebilir.

Lise öğrencileri bulunduğu gelişim çağı itibarıyla mutlaka spor yapmalıdır. Fiziksel gelişimlerini sağlıklı bir şekilde tamamlamak için mutlaka herhangi bir spor branşına yönelmelidir. Sosyal yönden yeni bir arkadaş çevresi edinmesi için de spor kişi için bir fırsattır. Çokça faydası olduğundan dolayı lise öğrencileri mutlaka sporla iç içe olmalı.

Gençleri spora yönlendirirken hangi kriterleri göz önünde bulunduruyorsunuz?

Gençleri spora yönlendirirken öncelikle fiziksel özelliklerini göz önünde bulunduruyoruz. Spora başlayacak kişinin vücudunun hangi spora yatkın olduğunu belirliyoruz. Fiziksel özelliklerinin hangi sporun gereklerine daha çok uyumlu olacağını bulmaya çalışıyoruz. Öğrencinin ilgisine ve hangi sporu sevip sevmediğine de dikkat ediyoruz ve yönlendirmemizi buna göre yapıyoruz.

Spor yapan gençlerde gözlemlenen değişiklikler nelerdir?

İlk olarak gençlerin sosyal medyaya olan bağımlılıkları daha da azalıyor ve sosyal hayata daha fazla dahil oluyorlar. Bu sayede öfke kontrolünü daha iyi sağlıyorlar. Kazanma ve kaybetme kavramını güzel bir şekilde algılayarak sağlıklı bir şekilde hayatlarına devam ediyorlar. Bunun yanında da fiziksel olarak sağlıklı bir vücuda sahip oluyorlar. Ne de olsa her şeyin başı sağlıktır.

Birçok kişi hevesle başladığı sporu kısa zaman sonra bırakıyor. Sporun istikrarlı devam ettirebilmek neye bağlıdır?

Sporun devam ettirebilmek aslında önemli bir konu. Burada ailenin de desteği oldukça önemli. Ebeveynler öğrencilerimize destek vermeli. Sporun devamlılığı konusunda öğrenci desteklenmeli, ihtiyaç duyduğu malzemeler temin edilmeli. Zaman planlaması yapması konusunda fikir verilerek motivasyonla desteklemeli. Bu tür destekler yapılırsa kişinin de spora devam etmesi daha muhtemel olur. Tabii spor eğitmenleri ve öğretmenler olarak bizler de aynı şekilde öğrenciyi rehberlik ederek onun sağlıklı ve bilinçli bir şekilde spor yapmasını sağlamalıyız.

Okulumuzun öğrencilerine spor konusunda neler tavsiye edersiniz?

Herkesin en az bir spor branşıyla ilgilenmesini tavsiye ediyorum. Bu sayı iki ya da üç de olabilir. Kendi ilgi ve fiziksel yeteneklerine göre bir branşı tercih edip eğitim alarak yapmasını söylüyorum. Spor branşlarının sayısı kişinin ne kadar zaman ayırabildiğine ve yeteneğine bağlı olarak artırılabilir. İlgi duyulan sporların yapıldığı tesislere gidilerek spor branşlarını yakından tanıma ve deneyimleme şansı yakalanabilir ve farklı spor dalları da ilgi çekebilir.

Okulumuzda hangi branşlarda milli sporcu bulunuyor?

Okulumuzda Milli Takım'da kano sporunda öğrencimiz Ali Kemal Sarar var. Bunun yanında Şanlıurfa genelinde yapılan boks turnuvasında başarı elde etmiş olan öğrencimiz Mustafa Ölmez bulunuyor. Okul sporlarında da bilek güreşi branşında başarılı olan öğrencilerimiz var. Kız ve erkek futbol takımlarımız FUTSAL'da mücadele etti. Önümüzdeki yıllarda takımlarımızın ve öğrencilerimizin daha iyi yerlere geleceğine inanıyorum.

Henüz çocukluk çağında iken iyi düzenlenmiş bir fiziksel aktivite programı oluşturulmalıdır. Bu programda çocuğun spor ve günlük aktiviteleri arasında bir denge sağlanmalı ve ailenin de desteği alınmalıdır. Ailelerin çocuklarına küçük yaşlarda spor alışkanlığı kazandırması, sadece spor müsabakalarını seyreden değil, bizzat oynayan nesiller yetiştirmeleri açısından değerlidir.

Eğitim programı ile uyumlu bir şekilde düzenlenmiş fiziksel aktivite çalışmaları, çocuğun akademik başarısını engellemez.

Spor yapmak çocuklarda hoşgörü, iyi iletişim, saygı duyma, kendini tanıma, sabır, hedef koymayı öğrenme, zaman yönetimi ve zorluklarla mücadele yeteneği kazandırır.

Takım çalışmasını öğrenme gibi birçok olumlu sosyal kişilik özelliklerini ortaya çıkarır. Bütün bunlar çocukların sosyalleşmelerini kolaylaştıran deneyimlerdir.

Takım sporlarında birlikte hareket etme, destekleme gibi farklı olumlu davranışlar da gelişir. Bu da arkadaşlık duygusunu güçlendirir.

Muhabir: Ali Burhan - 9 Gazetecilik
Foto Muhabir: Berat Erinç - 9 Gazetecilik

ESKİ TÜRKLERDE SPOR VE OYUN

Türkler tüm zamanlarda bedensel gelişimlerine önem vermiş ve birçok sporu kendilerine hem bir eğlence aracı görmüş hem de savaş hazırlığı yapmıştır. Binicilik, okçuluk ve güreş gibi alanlarda kendilerini geliştirmiş ve savaşlarda zaferler kazanmıştır.

At Yarışı

Eski Türklerde at yarışları bir spor ve eğlence olarak yapıldı. Cuma ve bayram günlerinde, düğün, şölen, erkek çocuğun doğumu gibi şenliklerde, ilkbahar ve sonbahar aylarında at yarışları düzenlenirdi.

Gökbörü (Oğlak Oyunu)

Oyunun amacı ayakları bağlı olan oğlağı rakip yiğitlerin elinden kaptıktan sonra götürüp belirlenen taya kazanı denilen çukura bırakmaktır. Oyun sırasında bir kişi, diğerinin önünü açar, bir başkası karşısındakini etkisiz hale getirir. Üstün gelen grup, oğlağın sahibi olur. Oğlağı elde edenler, onu orada hemen keser ve etini kavurup orada bulunanlara ikram eder.

Kızbörü

Gökbörü oyununun evlenme törenlerinde yapılan türüne, kolbörü ya da kızbörü adı verilirdi. Bu oyunda da kesilmiş oğlak, gelin tarafından kaçırılır, damat ve diğer delikanlılar onu kovalar ve gelin oğlağı kaptırmamaya çalışırdı. Bu oyun çoğu kez gelinin iyi bir binici, iyi savunucu ve güçlü bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamak amacıyla düzenlenirdi.

Çöğen / Çevgan

Asya'da kullanılan adıyla "çevgan / çöven / çöğen / çevgen / çevken", Batı dünyasında ve günümüzde daha çok bilinen adıyla "polo", takımlar halinde oynanan tarihi bir binicilik sporudur.

Beyge

Beyge oyunu, kasaba ve köylerdeki evlenme çağına gelen genç kızlar için evlenmeye talip olanlar arasından seçim yapmak üzere oynanan bir oyundur. Kız, en iyi ve süratli koşan ata bindirilir.

Verilen işaretle kız atını dörtünela sürer, gençler de onu kovalamaya başlar. Kızı eş olarak almak isteyen gençler arasında başlayan yarış, onu yakalayıp atın terkesine alarak halkın toplandığı yere getirmesiyle sona erer.

Cirit

Cirit, iki takım halinde at üzerinde oynanan eski bir savaş oyunudur. Türklerin en sevdiği oyunlardan biri olan cirit, at hâkimiyetinin çok önemli olduğu aynı zamanda cesaret, refleks gibi durumların ön plana çıktığı atlı bir spordur.

Tepük

Eski Türkler günümüzde futbol adı verilen oyunu 'tepük' olarak oynamaktaydılar. Tepük, tekmelemek, tepmek anlamına gelen bir sözcüktür.

Okçuluk

Çok iyi ata binen ve ok atabilen Türkler, ok atma işini zamanla bir yarış haline de getirmişlerdir. "Eski Türklerde seremonik ok atışları yapıldığı, bunun bir gelenek haline geldiği bilinmektedir.

Kayak

Eski Türklerin yaşadıkları bölge göz önüne alındığında Çin'in kuzeyi ve kuzey batısının dağlık alanlar ve ormanlarla kaplı olması, bölgede kış mevsiminin erken yaşanması ve uzun sürmesi nedeniyle, doğaya hâkim olabilmek zorunda kalmışlardır. Eski Türklerin avlanma, kaçma, kovalama ve yer değiştirme sırasında kızak kullandıklarını tahmin etmek hiç de zor değildir.

OKULUMUZDAN KARELER

OKULUMUZDAN KARELER

TURGUT ÖZAL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

- ALANLARIMIZ -

ADALET

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ

GAZETECİLİK

MUHASEBE VE FİNANSMAN

MESEM

ANASINIFI

GAZETECİLİK

Gazetecilik alanı, kamu ya da özel sektöre ait kurum ve kuruluşların iletişim sektöründe hizmet ürettiği bir alandır. Bu alanda gazeteler, dergiler, haber ajansları, televizyonlar, radyolar, reklam ajansları, internet haber siteleri gibi kurum ve kuruluşlar faaliyet göstermektedir.

Ülkemizde medya sektörü, dünya standartlarında yayın yapmakta ve hızla gelişmeye devam etmektedir. Sektörün, alanında yetişmiş nitelikli eleman ihtiyacı bu gelişmeye paralel olarak her geçen gün artmaktadır. Yazılı, görsel ve işitsel basın-yayın kuruluşları ülke ekonomisine sağladıkları katkının yanı sıra, kamuoyu oluşturma işlevi ile toplumsal ve sosyal gelişmelerde de etkin rol oynamaktadır. Bu durum, medya sektöründe istihdam edilecek kişilerin eğitimlerini daha da önemli bir noktaya taşımaktadır.

Muhabirler, medya sektöründe gündemi takip eden, haber değeri taşıyan olayla ilgili bilgi ve belgeleri toplayan ve haber yazan, gerektiğinde haber fotoğrafı çeken nitelikli kişidir.

Eğitim ve Kariyer İmkânları

Gazeteciler; yazılı basın kuruluşlarında, haber ajanslarında, haber sitelerinde, gazetelerde, dergilerde, TV ve radyo kanallarında, kamu ya da özel sektöre ait kurum ve kuruluşlarda iş bulabilirler. Gazeteciler ayrıca reklam ajanslarında, yayınevlerinde, matbaalarda, fotoğraf stüdyolarında, çeşitli kurum ve kuruluşların basın yayın ve halkla ilişkiler birimlerinde çalışırlar. Bilgisayar ortamında tasarım da yaparlar.

Üniversite sınavlarına katılarak önlisans ve lisans programlarında bulunan Gazetecilik, Radyo Televizyon Sinema, Basın-Yayın gibi iletişim fakültelerinin birçok bölümünde eğitimlerine devam edebilirler.

ADALET

Adalet alanında bulunan Zabıt Kâtipliği ile İnfaz ve Koruma dallarının yeterliliklerini kazandırmaya yönelik eğitim programı uygulanır. Adalet Bakanlığı merkez teşkilatı ile adli ve idari yargı sistemi içerisinde yer alan tüm mahkemelerdeki yazı işlemleri, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde güvenliği sağlama, tutuklu ve hükümlüler ile ilgili işlemleri yapmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.

Eğitim ve Kariyer İmkânları

Meslek lisesinden mezun olduktan sonra “Yükseköğretime Geçiş Sınavı”nda başarılı olan öğrenciler lisans programlarına ya da meslek yüksekokullarının ilgili bölümlerine devam edebilirler.

Zabıt Kâtipliği dalından mezun olanlar; ilk derece (hukuk, ceza, idare ve vergi) mahkemeleri, bölge (adliye ve idare) mahkemeleri, yüksek mahkemeler, Adalet Bakanlığı (merkez ve taşra) teşkilatı, cumhuriyet başsavcılıkları, ceza infaz (cezaevi ve tutukevleri) kurumlarında istihdam edilirken yüksek seçim ve seçim kurulları ile noterlikler, hukuk ve avukatlık büroları, bankalar ve sigorta şirketleri ile kamu ve özel kurumların hukuk ile ilgili birimlerinde de iş bulabilmektedirler. İnfaz ve Koruma dalından mezun olanlar; Adalet Bakanlığı (merkez ve taşra) teşkilatı, cumhuriyet başsavcılıkları, ceza infaz (cezaevi ve tutukevleri) kurumlarında istihdam edilirken özel güvenlik şirketleri ile kamu ve özel kurumların güvenlik ile ilgili birimlerinde de iş bulabilmektedirler.

MUHASEBE VE FİNANSMAN

Muhasebe ve finansman, işletmelerin kuruluşu, faaliyetlerine ait belgelerin tasnifi, kayıt işlemleri, dosyalama ve arşivleme işlemleri, raporlama, analiz etme, dış ticaret mevzuatı, gümrük işlemleri, muhasebe kayıtları, finans ve borsa hizmetleri yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır. Muhasebe, finans ve borsa hizmetleri tüm sektörlerin vazgeçilmez bir parçasıdır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak bu meslek de aynı hızla gelişmeye ve değişmeye devam etmektedir. Muhasebe ve finansman hizmetleri bilgisayar ortamında yapılmaktadır. Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu meslek içinde kademelendirme getirdiğinden muhasebe ve finansman alanından mezun olanlar kanunda belirtilen şartları yerine getirmek suretiyle bu unvanları kazanabilirler.

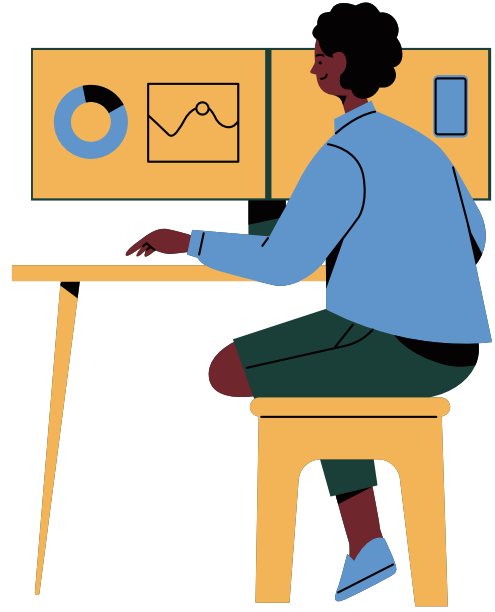
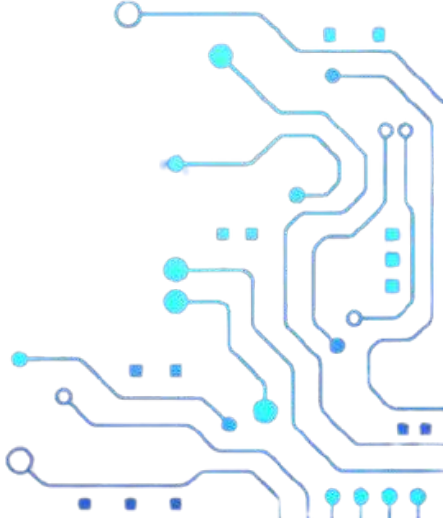
Eğitim ve Kariyer İmkânları

Meslek lisesinden sonra Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda başarılı olanlar lisans programlarına ya da meslek yüksekokullarının ilgili bölümlerine devam edebilirler.

Meslek mensupları; muhasebe ve mali müşavirlik bürolarında, dış ticaret ve finans kuruluşlarının ilgili bölümleri ile ticari işletmelerin muhasebe servislerinde çalışabilirler.

Ayrıca her türlü kuruluşun mali işlerle ilgili bölümlerinde çalışabilirler. Mesleğin oldukça geniş bir çalışma alanı mevcuttur.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Bilişim Teknolojileri;bilgisayar sektöründeki gelişmelerin sonucunda ortaya çıkmış ve verileri saklamak, iletmek ve işlemek için kullanılan bilgisayar donanım ve yazılım teknolojilerini içeren bir alandır.

Ancak bugün için Bilişim Teknolojileri, yalnızca bilgisayar sistemlerinin kurulması ve yazılımların yapılandırılması ile sınırlı bir alan değildir. Bilişim Teknolojileri, güncel bir bakışla bilgisayar donanımı, yazılımı, bilgisayar ağları, iletişim teknolojileri, bu alanda yetişmiş insan gücü, prosedürler, internet, intranet ve iletişim araçları gibi çok sayıda bileşene sahiptir.

Bilişim sektörü dünyada son 50 yıldır var olan ancak günümüzde olağanüstü öneme sahip olan bir sektördür. Katma değeri oldukça yüksek olan bilişim sektörü, gelişmiş ülkelerde gözde sektörlerin başında gelmektedir.

Eğitim ve Kariyer İmkânları

Okulumuzda eğitimi verilen Web Programcılığı dalından mezun olan öğrenciler üniversite sınav başarısına göre ilgili meslek yüksekokulu, önlisans ve lisans programlarına devam edebilirler.

Web programcılığı, kamu kuruluşları, bankalar ile özel sektöre ait iş yerleri, internet üzerinden ticaret (e-ticaret) yapan firmalarda çalışabilirler. Ayrıca kendilerine ait özel iş yerleri, web sitesi açabilir ve bunları şirketlere satabilirler. Aynı zamanda yazılım şirketlerinde de iş imkanları mevcuttur.

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ (MESEM)

Ortaöğretim kademesinde mesleki eğitim veren ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul olan MESEM, mesleki eğitime yeni bir uygulama getiriyor. Öğrenciler ilgi ve yetenekleri doğrultusunda meslek alanında hem çalışarak hem de okuyarak 4 yıl süreyle eğitim alıyor. Meslek liselerindekinden farklı olarak haftada bir gün okulda eğitim alınıyor. Hafta içi diğer 4 günde işletmelerde mesleki eğitim yapılıyor. Pratik eğitimin esas alındığı sistemde teorik eğitim de ihmal edilmiyor. İşletmelerde mesleki eğitim ilk seneden son seneye kadar devam ediyor. Üçüncü yılın sonunda öğrenciler 'Kalfalık' sınavına, dördüncü yılın sonunda ise 'Ustalık' sınavına alınıyor. Başarılı olanlara belge veriliyor. Öğrenciler 4. yılın sonunda hem 'Ustalık Belgesi' hem 'Lise Diploması' alıyor.

Mesleki Eğitim Merkezi'ni Neden Tercih Etmeliyim?

- Mesleğinizi aktif olarak çalışırken öğrenirsiniz.
- Mesleğinin öğrenirken ücret almaya başlarsınız (Net asgari ücretin en az %30' u).
- İstihdam garantili eğitim alırsınız.
- Aldığınız belgeler uluslararası nitelik taşır.

Okulumuzdaki MESEM Bölümleri:

- Muhasebe ve Finansman
- Bilişim Teknolojileri

Sigortalanıyorum ✓

Para kazanıyorum ✓

İşim hazır ✓

ANASINIFI

2 okul öncesi öğretmenimiz ve 2 sınıfımızla eğlence ve aktivite dolu eğitimlerimiz devam ediyor.

5-6 yaş dönemindeki çocukların gelişimini tamamlayıp ilkokula hazır hale gelmesini istiyoruz. İlkokula başladığında anasınıfına gitmiş çocuklar, gitmemiş çocuklara göre üstünlük sağlamış oluyor. Çocukların gelişimine, el becerilerine, el-göz koordinasyonuna ve hayal dünyalarının gelişmesini sağlayacak etkinliklere öncelik veriyoruz. Ritim tutma, tiyatro, boyama, kesme ve yapıştırma bunlardan birkaçı.

Turgut Özal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Gazetecilik Alanı
Aktüel Dergi

GENÇ MEDYA

TURGUT ÖZAL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

Adres: Sırrın Mah. 620. Sokak Blok No 6/A
Haliliye / Şanlıurfa

<https://turgutozalmeslek.meb.k12.tr/>

<https://twitter.com/turgutozalmal>

